नं० ५४५५ – घ
युद्धजयार्णव (सम्पूर्णम्)
पत्राणि ३६ (ज्योतिषम्)

नं० ५४५५-घ

युद्धजयार्णव (सम्पूर्णम्)

पत्राणि ३६ (ज्योतिषम्)

युद्धजयार्णव

नं० ८११

नं० ८ – ४१ क
युद्धजयार्णव
३५ पन्नानि
ज्योतिष

नं० १६०

५ स्वरोदयं परं गुह्यं मुनीनामपि दुर्लभम् मर्त्यानां स्वल्पबुद्धीनां पूर्वमुक्तं त्वया विभो ५

स्व. द. १

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः श्रीपुरुषोत्तमाय नमः ॐ मोहांधकारमग्नानां जनानां ज्ञानरश्मिभिः कृतमुद्धर
णं येन तं सर्वज्ञार्कं नतोस्म्यहम् कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम् गणवृंदसमाकीर्णं मुनिसंघनिषेवित
म् उत्संगगता देवी पार्वती पतिवल्लभा अनुग्रहार्थं लोकानां पप्रच्छ परमेश्वरम् श्रीदेव्युवाच भगवन्देवदेवेश
शशांकांकितशेखर ब्रूहि मे परमं ज्ञानं विस्पष्टार्थं महेश्वर पथ्यपंचकविज्ञाने स्वरवर्णग्रहोदयम् राशिग्रहस्व
रूपं च बलाबलसमन्वितं राशिभेदग्रहद्वाणां तद्द्वशेन शुभाशुभम् लाभालाभे सुखे दुःखे जीविते मरणे तथा
जये पराजये चैव गमनागमने प्रभो चिंतितं मुष्टिगं चैव तथा नष्टं शपापहे शारीरश्वासयोगेन पृष्ठं पृष्ठाव
शेन च नामाक्षरविभागेन नामवर्णक्रमेण च नामनक्षत्रराशीनां विभागेन स्वरोत्तम शालाकाचक्रभेदेन त
था वक्रडकेन च पृष्टं जीवितविज्ञाने कालचक्रेण शंकर जातकप्रविभागेन निःसंधिगं सुनिश्चितं पथ्यचक्रे
तथा त्रिकटमायुचक्रे महेश्वर अहंरं सूलचक्रं च जानातिनक्षत्रमेव च शेषापत्तविरिंचान्व्रत्रसिंहासनात्मके
वापचक्रे वेहचक्रं कलशाख्येन तथापरे नाराचक्रं कोटचक्रे वाऊचक्रमनेकधा शनैश्चररंगारुडं च विष्टिचक्रेश
रेश्वर नामवर्णक्रमे [illegible] ब्रूहि होरापरिज्ञाने चेंद्रावस्थान जं फलं नामोदयं तु देवेश यदि
तुष्टोसि शंकर एवं मुक्तस्तु पार्वत्या देवदेवो महेश्वरः उवाच वचनं तुष्टः शृणु पार्वति निर्णयम् श्रीभगवा

नमर्द्दजयचक्रमम प्रभो ५२

नुवाच यथाक्रमेण सर्वेषां स्फुटं तं कथयामि ते स्वराणामथ वर्णानां ग्रहनक्षत्राणां मम प्रिये लक्षणं सर्वचक्रा
णां सद्यः प्रत्ययकारकम् नामोदये यथा प्रोक्तं फलिकोदयसंयुते शुभाद्देवा स्वराणां तन्मे ग्रामे लोमहर्षणे
नयानयार्थं देवेन्द्रैः पृष्टोहं वीरवन्मले यात्वमेतन्महागुह्यं तन्त्रे युद्धजयार्णवे न चानेन मया ख्यातं तेनि
विशेषेण पार्वति नवस्वरात्मवक्ष्यामि सद्यः प्रत्ययकारकं गुह्याद्गुह्यतरं देवि गोपनीयं प्रयत्नतः स्वरोद
यमविज्ञाय यो युद्धमिच्छति यो नरः स हन्यात्मष्टिनाकाशमिति समो भवति पार्वति किंकाले भगवान्मामि
दर्शनेनावहेलया शुभाशुभानि सर्वाणि निमित्तानि स्वरेकृतः एकतत्त्वमनः शुद्धिस्तत्त्वहि सिद्धजयाव
ह निमित्तानुचरं स्थलं देहेन्द्रियविवर्जितम् तेनोप्सितः शरीरस्य त्रिकालफलवर्त्मणा तस्माच्छुभं वाप्य
शुभं तेन सा परिभावयेत् बलस्वभावयेद्देवमुत्साहे समरागमे वादित्राणां च निनदं स्फीतमस्फीतमेव
च विपर्ययं निमित्तानामभीष्टानां च संगरे क्रूराकालस्य हरणं प्रायश्चित्तानि चात्मनः स्वरवर्णादितत्त्वानि
ग्रहाणाम्निहियानि च तेषामिष्टोदयो दृष्टः सर्वदा पञ्चपञ्चके योऽयोगाभ्यासनिष्णातस्तस्मदोषा प्रियात
ष्टत ख्यायातरनः समनाः सविद्यामथ पञ्चके कालेस्मिनाद्दशी शुक्रो विरलो दृश्यते जनः तेनेह विरल
योनास्य दर्शितो दिव्यादर्शिता उपायं ग्रिरथ्यापि लिर्यकापि प्रभंजनः यराम खेचिलेखेचनयास्मा

स्व. द. २

पंचकम् आदित्यः शीर्षकोषस्थ भूमिजो ऽथ शनैश्चरः दक्षिणोदयगा ह्येते क्रूराः क्रूरफलक्रियाः शुक्रेज्या-
स्त्वेनवस्त्र शशिपुत्रो निशाकरः वामोदयालग्नेष्वेवात्र शुभाः शुभफलक्रियाः अग्नेरग्निर्भास्करः पृथ्वीपंगुगा-
पो ऽनिलो ऽर्कभुक् इत्येतद् तत्त्वेनेयं ग्रहाणामुदये प्रिये विप्रकर्णो ऽम्बुगर्वेष्क्रि दैवावार्यः प्रभंजनः पृथिवी
सोमसूनुश्च वामाचारोदये प्रिये स्वस्थितेस्सम यान्तौ च वामदक्षिणभागयोः चटिके ह्येव षाहि शशाङ्कमवा-
रः पृथ्वमतः मेदेकालो ऽभवद्येत तदर्धेवसपाहते तदर्धमर्धार्थिकया भानो भानुसुतेपि च सोमे धूम्र-
नेचाधमर्धार्धे बुधजीवयोः तथैवानिचतुर्वर्गे चतुर्वर्गविधिस्स्मृतः एवमेदसाविशेयाः चषकाः पूर्वस-
मतिः चषकार्धसमत्रिंशत्कजस्याकार्कविद्विषोः तथार्धमर्धमित्येवं समत्रिंशद्घटीदलम् एवमेवं उभ-
यानांचषकैर्मीनमीरिते तिर्यग्गतिर्यथा वायुः प[illegible]जीवस्तदा दहनश्चोर्ध्वगो देवि कार्याणाना-
शकृत्प्रिये मध्यमं वारमासाय वर्तमानो हि सौख्यदः सलिलयो योगस्यादा ग्रहे हिकरे स्मृतं यथोक्त-
कर्मकर्तव्यं पथ्यपंचकचारिभिः [illegible]षागमनेकार्ययोगवेशोनिलः शुभः युद्धे जयेति स्वरते प्राणः सौ-
गानिशोभनः विषुवश्चारगो देवि मध्यमः परिकीर्तितः एवं विज्ञाय मेधावी कर्म कुर्याद्यथेप्सितं पथ्य-
पंचकमेतन्नप्रोक्तं स्नेहेन पार्वति श्रीदेव्युवाच भगवन्देवदेवेश सर्वज्ञानप्रकाशक संधायंश्चोतमि २

स्वराः १

ह्याभिस्स्वरवर्णोदयेयथा कतिवर्णाः समाख्याताः कतिवर्णास्वरशंकर दीर्घह्रस्वविभागेन स्वरह्रस्वक्र
मेणच मानवानांकथंदेवज्ञायतेस्वरनिर्णयः एतत्सर्वंसमासेनब्रूहिकालात्यकांनक ईश्वरउवाच
शृणुदेविप्रवक्ष्यामियथाहंचोदितस्त्वया स्वराणांनिर्णयंभद्रेवर्णानांचयथोदयं अकारश्चइकारश्च
उकारश्चतृतीयकः एकारश्चापिदेवेशिओकारश्चापिपंचमः एतेपंचस्वराःप्रोक्तायैर्व्याप्तमखिलंजग
त् पृथिव्यादीनिभूतानिप्रोक्तान्येतानिदेहिनां गंधोरसोरूपंचशब्दस्पर्शौक्रमात्स्मृताः पंचस्वराम
हादेविसर्वकार्यप्रकाशकाः दीर्घाःपंचतथैवोक्तास्तेषामेवानुसारतः ककारादिहकारांतावर्णाः१
प्रोक्तागणाविके शुक्लकृष्णविभागेनोदयंगच्छतिसंदरि वर्णातिथ्यनुसारेणस्वरोज्ञेयोगणाविके

ह्रस्वाः

शुक्लेदीर्घास्त्रिराहृसकायेदीनेसहालेः निश्चयःप्रतिपन्नाद्याः पूर्णांस्तेतायथाक्रमम् सेयानेदाहिकाः
संज्ञास्त्रिराहृतास्तिथिषुपि अआइईउऊ स्वराः ह्रस्वावर्णाङउ अणास्तथा निश्चयःप्रतिपन्नाद्याः संज्ञाभिः त्याज्याः ४
सहितास्तथा प्रत्येकस्याभिधानस्यतिथीनांविनयंभवेत् नन्दाहास्तकाद्यानांचिकर्किः सदृशःफलेः
बालाकुमारीयुवतिःस्थविरानकरीक्रमात् अकाराद्यैःस्वरैःप्रोक्तास्तिथयः पंचधोदिताः नन्दाहाज्ञानक
र्यैद्रेतिथीक्रमाद्विनाशने आयास्तिसोर्थंकृमेतगणनाग्निजस्वरात् वेदचशुक्लादितोदेविस्वराणाश्च

कृष्णेह्रस्वाः त्रिराहृतायादेर्दीनेसहादीर्घाः ४

दीर्घा

स्व॰ दं॰ २

दयो भवेत् द्वासप्ततिर्द्दिनामेवमेकैकस्य प्रकीर्त्तिताः स्थूलोऽयं कथितो भद्रे सूक्ष्मस्त्वेषां पुनः क्रमः पंचानां
प्रत्यहं देवि तत्क्रमात्कथ्यतेऽधुना प्रथमेऽह्नि तथा षष्ठे तथैवैकादशे भवेत् नंदातिथिष्वकारस्य शुक्लपक्षे
किलोदयः द्विसप्तद्वादशाह्नेषु भद्राख्यासु तिथिष्वपि इकारस्य विजानीयात्स्वरस्योदयने तथा तृतीया
ष्टत्रयोदशे जयाख्यासु तिथिष्वपि उकारस्य हि जानीयात्स्वरस्योदयने प्रिये दिने चतुर्थे नवमे तथा चतु
र्दशे रिक्ताख्यासु तिथिष्वेवमेकारस्योदयो भवेत् पंचमे दशमे चैव तथा पंचदशाह्निने पूर्णाति॰
थिषु जानीयादोकारस्य स्वरोदयः शुक्लपक्षदिनेष्वेवमकारादिषु पंचसु दीर्घेषूदयने देवि प्रोक्तेना
मतिथिष्वपि नंदा भद्रा जया रिक्ता पूर्णाख्यास्तिथयो मताः कुजसोमगुरुवागीशसितसूर्यसुताः क्रमात्
ह्रस्वदीर्घस्वराणां तु ककुभोऽपि विनिश्चिताः प्राचीयाम्यायुपाशाच सौम्यामध्यमिति क्रमात् नंदाति
थिर्ग्रहो भौमो नक्षत्रमग्निदैवतं यदि स्यात्तदकारोऽथ स्वरो लक्ष्यपगच्छति भद्रातिथिर्ग्रहः सोमो नक्षत्रं यम पि
दैवतं यदा तदा प्रजानस्व इकारस्य स्वरस्तथा जयातिथिर्ग्रहो जीवो नक्षत्रं पितृदैवतं भवेद्यदा तदा वा
त्स्युकारस्य स्वरस्तथा रिक्तातिथिर्ग्रहः शुक्रो नक्षत्रं वह्निदैवतम् यदि स्यात्तत्तदा त्वेमेकारस्य स्वरस्त
था पूर्णातिथिर्ग्रहः सौरो नक्षत्रं यमदैवतं यदि स्यात्तत्तदा त्वमोकारस्य स्वरस्तथा अकारस्वरनाशः २

स्यादिकाराभ्युदये सति इकारस्वरनाशः स्यादुकारे स्वरोदयात् उकारनाशः स्यादेवमेकाराभ्युदये सति ए
कारविलये एवमोकारेऽभ्युदिते तथा ऐकारविलये एवमकारे वहतोदये एवं स्वराणामुदयास्तमयौ
तेप्रदर्शितौ स्थूलमार्गेण देवेशि ग्रहर्क्षेषु तिथिष्वपि शरलाल्लसमं तेन कथयिष्यामि पार्वति सर्वं चैवम
वेध्यासं दर्शितौ तैरेव शोभने विशेषेण महार्थेऽस्मिन्नुग्राह्ये कालवञ्चने इति श्रीरुद्रयामले वेनेत्रपञ्चपटले वक्र
स्वरहुणोदयो नाम प्रथमः पटलः १ श्रीदेव्युवाच स्वरोदयस्त्वदेवेश कथितो विस्तरात्त्वया ग्रहनाक्षत्र
सिद्धास्मि निपाने शशिमण्डले यदा यत्र स्थिदे सर्वलाभालाभं जयाजयं सविस्तरेण देवेश ब्रूहि मे वृषभध्वज
ग्रहाणां चैव राशीनां मेशकानां च लक्षणं उच्चनीचविभागं च कथयस्व महेश्वर ईश्वर उवाच शृणु सर्वम
शेषेण राशीनां लक्षणं प्रिये ग्रहाणामंशकानां च स्पष्टं कथयामि ते राशयो द्वादश प्रोक्ता राशिचक्रस
माश्रिताः सप्त ग्रहास्तथा गौरि तेषां नामानि मे शृणु भचक्रमेव कालस्य शरीरं परिकीर्तितं तस्य सर्वागमस
मेषमुखाद्विष्णुवल्लभ शीर्षं मुखं तथा बाहू हृदयं चोदरं कटिः बस्तिलिंगगुह्यं चैव जानुनी जंघे च चरणौ
तथा मेषो वृषो मिथुनं कर्कः सिंहः कुमारिका तुलालीदथ धन्वी च मृगः कुम्भो झषोऽपरः कुजः शुक्रो बु
धः सोमो रविर्जीवो भार्गवः कुजः शुक्रः सोमोऽर्को जीवो राशीनामधिपा ग्रहाः मेषो वृषो मिथुनं कर्क·

स्व- दं- ध

कृष्णपक्षे	ह्रस्वः	शुक्लपक्षे	दीर्घः	ह्रस्वमन्तो
पू	दक्षिणा	मध्यमा	पश्चिमा	उत्तरादयः
		उऊ	एऐ	
अआ	इई			
		ग्रहः जी	ग्रहः शु	
ग्रहः मं	ग्रहः बु			
		३।८।१३	४।९।१४	५।१०।१५
१।६।११	२।७।१२			
ना। क्रू	ना। भ	नाम	नापं	नाभ

अ	इ	उ	ए	ओ	आ	ई	ऊ	ऐ	औ	आ	ई	ऊ	ऐ	ओ	शुक्लपक्ष
क	ख	ग	घ	च	छ	ज	झ	ट	ठ	ड	ढ	न	थ	द	
न	भ	ज	रि	पू	न	भ	ज	रि	पू	न	भ	ज	रि	पू	
प्र	हि	ल	व	पं	ष	स	श्र	न	द	प	ज्ञ	३	वं	पू	
अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	कृष्णपक्ष
प	न	प	फ	ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	
न	भ	ज	रि	पू	न	भ	ज	रि	पू	न	भ	ज	रि	पू	
प्र	हि	ल	व	पं	ष	स	श्र	न	द	प	ज्ञ	३	वं	अं	

टोवीरवेरिते पूर्वाद्याश्चक्रमादीशानवपंचमसंयुताः रविर्भृगुःकुजोराहुःशनिःसोमोबुधोगुरुः पूर्वा स्पृष्टिर
दिषु स्थिताज्ञेयाःकार्याणांमार्गसूचकाः खेखोष्टिनोमेषमानेखेवेदयमलाहषे मिथुनेशून्यसर्वे... खेरसाः मिर
कर्कटेसरताः खेर्तग्रयासरतसिंहक्रमाद्योखेखसागराः वषकाद्यमयादेतेतलादिषुपिणावेति श्रेहोरात्र
वराहेतेरविवारानुगामिनः विषमाख्योन्तमाख्योश्रमेषाद्यानुगणयेत्क्रमात् विषमाःशुकषाख्योश्रम स्पु ५

क्रूरास्तु पुरुषाः प्रोक्ताः शुभाः स्त्रीसंज्ञकाः प्रिये १ एतेषां चैव भावानां लग्नप्राप्तानामम प्रिये १ षट्पदार्थान्महा
देवि शृणु मनोग्यत्नतः

माली संज्ञकाः प्रिये चरस्थिरोद्विस्वभावा मेषाद्याः क्रमशः स्मृताः तासामनुरूपफलदा लग्नप्राप्ताममप्रिये षट्
पदार्थं महादेवि राशी शृणु यत्नतः तेषां होराद्रेष्काणनवांशद्वादशांशकाः त्रिंशांशकश्च तिषट्क
विज्ञेयाः सर्वदा जिते स्वदेहे तेनमिति प्रोक्ते होरा तत्र लक्ष्यते तत्त्रिभागो द्रेष्काणो नवभागो नवांशकः द्वा
दशांशो महादेवि भागो द्वादश स्मृतः त्रिंशद्भागः प्रसिद्धः स्यात् भागो त्रयं दर्पणे ते ... रूपकालिम्ना
राशेर्मानमिहोदितं स्वप्रमाणेन देवेशि होराख्य भागमानयेत् ... त्रैः ... सरेः
... वरारोहे ... भागमवाप्यते होरादिकं महाभागे पतीनां लक्षणं शृणु विषमाख्येषु देवेशि होरा
... शशिनो ... स्वपञ्चनवमानां ये राशीनामधिपा ग्रहाः ते द्रे
ष्काणाधिपाः प्रोक्ताः सर्वराशिषु पार्वति ... नवांशकाः मेषादीनां क्रमाद्देवि
... मेषाद्याः ... नवांशकाः वृषकन्यामृगाणां तु मकराद्याः क्रमा
त् स्मृताः मिथुनतुलकुम्भानां तु ... नवांशकाः कर्किवृश्चिकमीनानां कर्काद्या नवांशकाः नवांशा
देवि ... स्मृताः ... जन्मकाले ... शुभदायकः सर्वेषामेव ... द्वादशा
शकाः ... राशीनामंशकेषु भे ... सौम्यानां भागः ... क्रमात् पञ्चपञ्चाष्ट

लग्नं चतुर्थं पाताले जामित्रं सप्तमं स्मृतम् हरेच्च दशमं लग्नात् शेषं त्र्यंशं नियोजयेत् ... होरा द्रेष्काणं ... सर्वे ... नवांशा ...
... द्वादशांश त्रिंशांशाः ... ग्रहनक्षत्रमाश्रित्य भाजयेत् ... यदा ... देव

भागो द्वादशस्तदा

सम्मातौ ल्लस्त्राओजेषुराशिषु विंशांशायमयारेतोयुग्मराशिषुकीर्तिताः षड्वपदार्थाःसमासेनकीर्तिताःतत्र
स्वदति अजगोयतियुग्माश्चकर्किंधन्विमृगाः प्रिये निशासंज्ञाःस्वलायतेशेषायतेदिनात्मकाः निशासंज्ञावि
मिथुनाःस्मृताःपृष्ठोदयाःप्रिये शेषाःशीर्षोदयारेविमीनश्चोभयसंज्ञकः कन्यामिथुनकुंभाश्चतुलश्चनरव
र्णिनि लग्नस्याबलिनोज्ञेयानराख्याःपरिकीर्तिताः मृगकर्कटमीनाश्चचतुर्थेजलवासिनः कीटाश्चराशे
बलिनःचतुष्पदाःसंज्ञिताः यःस्वामिनायुतोराशिर्दृष्टेनगुरुणापिवा दृष्टोवासबलोज्ञेयइतरस्तुविव
र्जितः मेषाद्याःषोमृगःकन्याःकर्किमीनतुलायुताः भास्कराद्देर्भवेत्स्वराशयोवरवर्णिनि त्रिंशाद्रि
गादिशोत्तमास्वहा विशसिवेन्दवः पंचत्रिचनखोनाविंशतिःपरमांशकाः स्वोच्चात्सप्तममनीचंभा
गेःपामवहितिनिर्दिशेत परिहर्णीवलःस्वोच्चोनीचोहीनबलोग्रहः सिंहोवृषोथमेषश्चकन्याधन्वीतुला
घटः त्रिकोणान्यर्कसुखानामाख्यानाराशयःप्रिये लग्नेबुधगुरूदेविचतुर्थेशशिभार्गवौ सप्तमेभानु
तनयोदशमेरविभूमिजौ वलिनाःसूर्यवारोहे [illegible] पेवसंस्थिताः दिनेर्कशुक्रजीवाःस्युर्बुधोनिशिदि
नेबली शेषाःराज्ञौवीर्यवेतनःशुक्लपक्षेशुभग्रहाःकृष्णेपापादिनेमासिस्ववर्षेचबलान्विताः स्वतेजश्चक्र
शशिनोशेषाओजेषुसंस्थिताःउत्तरायणगोचन्द्रस्सूर्यौवक्रगतग्रहाःप्रिये मध्याह्नेमस्तकतःसौम्योजीवलग्न
चतुष्पदाश्चारापूर्णानादिग्बलंसमुदाहृतं नरादिनवलाज्ञेयाःसंध्यायांजलवासिनः [illegible]
[illegible] व पंक्तिः

चंद्रःसूर्यः कुजोजीवोज्ञोभृगुप्रानिनादले २

दिनस्वमासराशौच वर्षमृक्षवलान्विता: १

नेतसितः ततश्चंद्रस्ततःसूर्यः क्रमाद्वीर्याधिकाग्रहाः बलसाम्येतथादेविनिसर्गादधिकोवली अर्कजीवोवि
धुश्चन्द्रःसिताश्चदिवाकराः विक्रजावीड सूर्याश्च विक्रजार्केदवलस्तथा मित्राणिविहगेंद्राणांपरिशिष्टा श्च शत्र
वः एषएवविधिर्ज्ञेयोनराणांसमुपस्थिते ऋग्वेदाधिपतिर्जीवोयजुर्वेदाधिपः स्मृतः सामवेदाधिपो भौमः सितोऽथर्वेश
यत्रजषांपरिकीर्तितः क्षीणचंद्रार्कसौराराःपापाःसौम्यास्ततोपरे ग्रहोबुधःपापयुतःपापस्तुभयुतःशुभः
भौमार्कजीवाःपुरुषाःस्त्रीसंज्ञौसोमभार्गवौ स्याद्वौभार्गवचंद्रौचकथितौतावीरवंदिते विप्रौभार्गवजीवौच
क्षत्रियौरविभूमिजौ चंद्रोवैश्यबुधःशूद्रःसौरःसंकरजोमतः राजानौरविचंद्रौतुभौमःसेनापतिःप्रिये मंत्रि
णौगुरुशुक्रौतुराजपुत्रस्तुसोमजः सूर्यपुत्रोभवेद्दासोविभागोग्रहमंडले एवंचंद्रार्कजीवाःस्युःसत्वमृग्शश
शांकजौ रजोर्कपुत्रभौमौतमोनृणांतुदाहृतौ दृश्यायानजन्मकालेचग्रहःस्वगुणकृद्भवेत् जन्मार्कसतदेन्मा
ख्यायाधिसंज्ञाग्रहामताः शुक्रस्त्वरवयःपोताःशणकारूढःसूतसारा तनुधनभ्रातरसुसुहृत्सुत्रोरिपुस्तथा
जायामृत्युधर्मकर्मायव्ययालग्नतःक्रमात् भावाद्वादशविज्ञेयालग्नमस्तवतुर्थके दशमंचेतिकेंद्राणिरा
शिनोधिबलानिच तृतीयषष्ठदशमलाभंचोपचयात्मकं लग्नात्स्थानेमहादेविसर्वेचोपचयप्रदे नवमंप
वमंस्थानंत्रिकोणंपरिकीर्तितं पातालेहिबुकंवेश्मबंधुसंज्ञाचतुर्थके त्रिकोणंचनवमंद्वि त्रिकंचतृतीय ३ जसरीपंक्तिं

जीवेंदुभूमिजाःसूर्याःगुक्रजौरविजस्तथा सौरशुक्रबुधाश्चैवमित्राद्विष्टामयस्मृताः सूर्यज्ञौचशशीसौरभौमश्शुक्रःशनैश्चराः तःशनिर्भूमिजोजीवो
गुरुसौरौनथैवच भृगुजस्यभौमजीवश्चशनिर्जीवःसमःस्मृतः एवंनराधिपाःखेटाः शत्रुमित्रसमानराः राशिदिनमासवर्षाविज्ञेयालाभमिष्यन्ता =

षष्टाष्टकैस्त्युचारि स वर्षिदं विचारणा इति लग्नस्य नामानि फलं वदामि पार्वति ३

कर्म धीस्थाने पंचमे विद्याज्ञानमिति सप्तमे स्मृतं शुभे शून्ये तथा लाभे व्यये न देव परिकीर्तितं द्विसप्तमे अष्टमे देवि रिपौ
व्यये द्वादशे तथा चतुर्थे चाष्टमे स्थाने चतुरश्रं प्रकीर्तितं द्वितीये पंचमे चाष्टमे एकादशे तथा लग्नात्स्थाने परे ४ प्रश्नफलं
केन्द्रात्मजया समुदाहृते तृतीये षष्ठ नवमे सप्तमे पापा द्विके विदुः ४ पापाः काले शुभाः केन्द्रः त्रिकोणस्थाः शुभग्रहाः स्थाने ४
दशमे चतुस्तृतीये च पाददृष्टिरुदाहृता नवमे पंचमे पूर्णमर्धदृष्टिर्वरानने चतुर्थे चाष्टमे देवि पादोना परिकीर्ति
ता सप्तमे परिपूर्णा न फलमेवं प्रकल्पयेत् शेषस्थानानि देवेशि न पश्यन्ति ग्रहोत्तमाः तृतीये दशमे चार्किः पश्येत्स
र्वफलप्रदः त्रिकोणगो गुरुश्चैव चतुर्थाष्टमगः कुजः शेषाः सप्तमगाः पूर्णं पश्यन्ति ग्रहसत्तमाः एवमेव मया भा
गे राशिमंडलभो विधिः प्रदर्शितः समासेन तवया चाकर्णितः प्रिये विना विशुद्धमनसा हिः स्वकपक्षानि नेद्विषाः शा
स्त्रशास्त्रार्थवेत्ता रोमामात्सर्यरहिता स्त्वये शत्रुग्रहरता निःस्पृहा गुरुभक्तिपरायणाः तेजानेति परं गुह्ये शेषाः शास्त्रार्थ
दूषकाः इति श्रीयुद्धजयार्णवतंत्रे ग्रहविग्रहविपाको नाम द्वितीयः पटलः २ श्रीदेव्युवाच भगवन्देवदेवे
श शशांकांकितशेखर ब्रूहि मे परमेशाने [illegible] शुभाशुभं पूर्वं प्रश्नो मया देव कृतो यदनुसारतः कथयस्व सर्व ३
प्रसादेन यदि तुष्टोसि शंकर ईश्वर उवाच शृणु देवि परं ज्ञानं मुनीनामपि दुर्लभं प्रभाते सर्वविद्यानां मूलमंत्रो
नदायकं सूर्याक्षिप्रा [illegible] नाम्नो यतो हृष्टमानसः कृतदेवनमस्कारो द्विराप्य फलसंयुते दशाकालविदे १

प्रश्नलग्नात ३

मेषाद्यंशभाः तुलादीनां	वृ चं ३	म भौ २८	कं बु १५	क जी ५	मी शु २७	तु श २०
तुलादीनां	वृ च ३	क भौ २८	मी बु १५	म जी १५	कं शु २७	मे श २०

जी	बु	शु
बु	भौ	मे
चं	श	रा

इतिभावविन्यासः

अथराशिस्थिता:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
तनुः १	धने २	सहज ३	सुहृत ४	सुत ५	रिपु ६	जाया ७	मृत्यु ८	धर्म ९	कर्म १०	आय ११	व्यय १२

उपचयाः ३ ६ १० ११	१ केंद्र ४ ७ १०	पणफर २ ५ ८ ११	३ ६ आपोक्लिम ९ १२	

पात्रेषष्ठेष्टेपदीप्ति
ते रैवन्तायेस्थितः प्रश्न
ममरः विनयान्वितः दे
वत्तल्लग्नाल्लात्संसंगदशाप्रति सुविचारयेत्तथ
तत्काललक्षितायथ ह्यपदार्थसमन्वितम् ग्रहान्कथयन्नाशिगतान्तत्कालबलसंयुतान् समग्रदृष्टिबलंतेषांततः
न प्रश्नंविचारयेत् केंद्रत्रिकोणगाः सौम्याः पापाश्चोपचयस्थगाः प्रष्टुर्लाभप्रदास्तेषां विपरीता विगर्हिताः
शीलसैवरेम्भःर्यचतुर्थेसप्तमेपिवा केंद्रेस्थितेतदाप्रष्टानन्नाग्रलभतेधनम् दशमैकादशेलग्नेद्वितीये
त्रिषुभास्थिताः सर्वपवाप्नुयात्शीघ्रमिष्टान्नाप्यत्रसंशयः चरराशौस्थितेलग्नेपापैचसमवस्थिते अर्थानाशा
दिशाप्रानिष्ठकस्यकानने लग्नस्वामिदृष्टंचतन्मित्रेणवपावति चतुर्थेवातदाग्रहः सप्तसंपदमाक्षिा

स्वं ८१

ते लग्ने वा निधने वापि यस्य पापा ग्रहाः स्थिताः चतुर्थे वापि देवेशि तदा शत्रुर्वागमो भवेत् सौम्यग्रहे वृष्टमस्थे द्वितीय
स्थानगे तथा दीर्घमायुरवाप्नोति इष्टा केन्द्रगते तथा लग्ने तथाष्टमे पापा नीचस्थाः शत्रुमाश्रिताः मरणाय वा
दिशेत्तत्र स्वन्तरस्य सर्पावेति पापे लग्नग्रहे पीडा चतुर्थे बन्धुविग्रहः जर्थनाशः सप्तमस्थे दशमेः कर्मणः
त्ययः पञ्चवाहस्य भादेवि शुषिराः परिकीर्तिताः विलग्नषष्ठाष्टमगाः सप्तमस्थाः शुभग्रहाः त्रिषष्ठदशाय
गश्च ग्रहो रोगानेस्य शिवप्रदः पञ्चवसंस्थिताः पापाः श्रेष्ठस्त्री एव च यत्नेगः रोगान्तेस्य भवन् मस्य कलत्रस्थान॰
गे तथा तृतीयायेच वक्रे दले नागराः समुदाहृताः नवमायेतथा देवि यायिनः परिकीर्तिताः येषां भागः
शुभयुतः तेषां विजयमादिशेत् पराजयं पापयुतैः संधिर्मिश्रैर्वदेद्ग्रहैः आरात्रुयमिनोयेस्य यायिन स्त्रयनते
येषां पश्चात्स्मृता ग्रहास्ते पौराः शत्रुविक्रमाः लग्ने च सप्तमे सौम्याः स्थाधेत् शामस्थिताः पापास्तदा शत्रुसेनापृष्ठा ४५
जयति निश्चितं सौम्यो भृगुगुरुर्वापि लाभस्थाने समाश्रितः सेनाधिपस्य विजयं कुरुते दशमे तथा दर्यस्थमे॰
षष्ठाष्टमाः प्राग्विलग्ने समाश्रिताः रिपुरायाति देवेशि कुरुते च पराजयं आरोप्यर्कसूनो वापि भास्करो वा रसा
तले नागच्छति रिपोः सेनाते स्य शुक्रे विपर्ययः चरराशावुदयगो जीवस्तु पैसमाप्नुते गमनेनागमे वापि स्कं
धावारस्य निर्दिशेत् एवं स्थिरे लग्नगते तत्पुंसेनागमं वदेत् चरलग्ने स्थिते दैवि चेदेज्यसितभास्करैः यदा तदा

लग्नगते गमने शुभदा दिशोत् स्थिरलग्ने यदा सौरो गुरुश्च समवस्थितः नगमस्तत्र वक्तव्यो नागमो वा रवर्गि-
नि तृतीयपञ्चसप्तमो गामस्थशुभग्रहर्यदा नष्टप्रवासिनः क्षिप्रमागमनं वदेत्क्रिये मेषालि सिंहे लग्नस्थे ऽर्के ना
क्रोम्यां पूर्वे तिथौ तिनेः सूत्रे स्वस्थितो गन्तापि वक्तव्यो वितिलितलग्नो गोकुलीरतुलावाप्यमीने लग्नस्थमागते चेन्द्रजी
वसितेषु केन्द्रे हि हृज्जीवेविनिर्दिशेत् स्थिरलग्ने स्थिरांशे वा लग्ने संस्थागतेऽपि वा लग्नेन हृत नष्टं तत्रस्थ नष्टं नि
दिशेत् चरे चरांशके मेवा तस्मान्नष्टविनिर्गतम् द्विःस्वभावे समीपस्थे चौरे भूमिगते धनं केन्द्रापवर्ययोः सौम्ये
द्वितीयस्थानगे तथा नष्टमाप्येवलभते प्रष्टा नात्र संशयः पूर्णः शशी लग्नगतो गुरुर्वा जीवः स्थितोऽपि वा
लग्ने नेपद्दलं वित्तं लाभे वाऽपि शुभान्विते तत्स्वरस्याकृति वर्णजातिं च वरवर्णितं लग्ननाथवशाद्रूपाकृतेदे
लाद्याऽपि तत्तथा लग्नस्य योंशकोदेवितस्य स्वामीत यौवनः नष्टशाकाल विज्ञान स्थ दिनांशकस्य योगाः
सूर्ये यत्ने तणाः स्वे द्विदिनामात्रे तथा बुधे शनौ वस्त्रे दिनानामात्रे तथा बुधे अतनवस्य गुरौ मासाः शुक्रेपक्षाः
कीर्तिताः सूर्यपुत्रे समादेविस्तवं ग्रहविधिः स्मृतः अतः परं प्रकीर्णानि कथयामि शृणुविके स्वपस्थानि लो
हितेवाऽष्टवंसमूर्यो दये रवौ लग्नगते तु हि लग्ने वा सप्तमे स्थाने वदेत्क्रिये चन्द्रेनारीः स्वेतपञ्चरत्नानि विविधानि च स्व
र्णानि विद्रुमे रक्ते मासे स्याल्लग्नगो ऽर्कजे आकाशगमने सौम्ये कथाधर्मसमन्विताः पाठमालेख्येन वा यद्वा लेख्य

स्वं.
ह.
८

सहसंगमः सर्वं दृष्ट्वा नेशार्क्षसमे दर्शनेऽरौ शुक्रे जलाद्यचरणे मैथुने तत्त्वदर्शनं सौरे नीचसमायोगे पर्व
तारोहणं वदेत् भ्रमे हलग्रेऽग्रे हेमास्मिंस्त्रिंशत्स्वप्नं समादिशेत् रिपुनीचर्क्षगे तस्मिन्गृहे शत्रुपराजिते भ्रंलग
ते वा देवेभिः स्वप्नं तत्र निर्दिशेत् रविलग्ने सौम्यदृष्टे लग्ने वीर्ये समे समे नदा दृष्ट्वा वदेत्स्वप्ने नाम्ना वीर
वेदिते लग्नभोगवशात्तत्र काले स्वप्नं विनिर्दिशेत् प्राप्तं तन्मध्यमे भागे येन सप्रत्ययो भवेत् संक्रान्ते ति
नयुते ग्रहवारेण संयुतम् इष्टवर्णसमायुक्ते विभिन्नार्थावशेषक तस्मात्कुंभे वाप्यशुभलोकश्च संविनिर्दि
शेत् एकशेषेऽपि वृद्धिः स्यात् द्विशेषे मध्यमं फलम् निःशेषे हानिरादेश्या प्रतिमासं विचारयेत् नामतः स्वरा
न्समालिख्य वर्णांश्चैव तु पार्वति वर्णक्रमेण संख्या [illegible] जन्मसमागमे वर्णैश्च हि गुणाः तेभ्यः सरेभागेन
हरेत् चौराणां संख्यया देवि शेषांशे राशिमादिशेत् न देकं तत्त्वचौरः स्यादिति समवदाननं चौराणां स्याप
ने कार्यं मेषादिक्रमसंख्यया वर्णत्रयं तत्समं रत्नपृष्ठकस्य युक्त्या युतम् वर्णक्रमेण विज्ञाय ततो मासनिरूप
णम् द्विगुणानि दशभक्ताः शेषा मासा हि निर्दिशेत् शेषा वा मासि तत्संयोगपुत्रे नेदं विभाजयेत् एवं पुनः पु
नः कुर्याद्यावद्भागं प्रयच्छति तेमासाः सप्त कृटाज्जेयागर्भसवरवर्णानि सप्तमे तद्गर्भोदरे तत्र वक्ष्ये हाटका
चितम् प्रश्ने ये विषमा वर्णास्ते गर्भे पुत्रजन्मदाः द्विचतुर्थ स्त्रीजनकाः शोणजन्मानुनासिकैः नामतेच ८

तिथ्यैवैवग्रहं प्रस्थानतागिव पक्षीकृतमहरेड्रागं समभिवीरवंदिते समावशेषेकम्यास्याद्विषमेपुत्रमादिशेत् गर्भस्था
याः स्त्रियो रेविशहृतनोमस्यकस्यचित मात्रालग्नप्रमाणेचग्रहेसंग्रहस्य योजयेत् समभिभागमाहृत्यलब्धशेषैः शा
गहृतम् शक्तिप्यविविभक्तेनकृत्वातग्रावशेषके पकाधिकेतदासेयस्वर्गमतेरसातलम् प्रागवद्गुणेत्रयंकार्यं
त्रिविभक्तेनकारयेत् पक्शेषेर्थभागःस्याद्विशेषेमध्यमेफल निःशेषेनिष्फलंतत्रे यंसमस्तमेतन्नसंशयः सर्वत्रफ
लविज्ञानेचिंतनीयगणोविके स्त्रियोनरस्ययन्नामतेविभियेकनःकृत प्रकारायाः स्वराज्ञेयाः काद्यावर्णाःस्व
गर्भिते विभियैवंस्वरान्मावोवर्णानिवनियोजयेत् योराशिस्तत्रदेवेशिर्भवेन्नेत्रिविभाजितं कृत्वाप्तस्यशेषयदा
शेषेसमंवापुत्रकषष्ठदा भियतेप्रथमेदेविद्वाभ्यांनारीनदावदेत् नायाप्रमोविदिपियज्ञेयोनातोषामेवपावितिस्व
रैवीकेवलेरेतस्मसभवतिसद्वेन कृत्वपतोऽङ्ववर्णेनानाग्राप्रथमतः स्थितम् पियतेसर्वपुत्रेसोकृत्सस्तूर्येविवि
स्थितम् नामवर्णैःसमैःकाणावामाहरणविषमैःपुनः इतिगणतणत्रसयोगस्तत्रवर्णाधिकेकृत प्रसंगतःप्रवस
मिनतत्रानयनेनतथा विसरतेजन्मनत्तत्रमानयेछन्नकैःसुधीः सर्वत्रप्राकत्रयोगाथकृतस्यपत्ताहिमासगाः या
जन्मदिनसंख्यास्यातेनत्रविनियोजयेत् ततःस्वजन्ममासस्यमासप्रकादशोपियः तस्यातेयत्रवेहृतेततःप्रभ
तियःपुनः तयोःकसंख्येयातिषेनतत्रेतद्विनिर्दिशेत् प्रत्रजन्मदिनाकषेषांकेनसहसंयुतः भसंख्यायाधि॰

स्वं० ५८

कश्चिच्छ्रेष्ठतः कर्णेनयाविना शेषंतेनलग्नमादेशयेत्सर्वंवस्त्वरसंदरि पंचविंशतिसंख्योकः सर्वंउत्तरतोऽथवा तत्र
प्राग्वल्लिपुसंख्यामासेनजन्मदिनस्यताम् इत्यस्वजन्ममासोतेनतत्राग्नुरतीगतम् तयोक्तसंख्ययावाप्तनतत्र
विमृश्यतवदेत् अनेनैवप्रकारेणयथेष्टंमप्रसादयेत् इष्टदिनेवादेवेशिकदाचित्सांतरंभवेत् यत्रभागेस्थि
तःप्राणस्तत्रचेत्स्वस्थकोभवेत् स्थितस्तदान्तरोजीवेदन्यथाम्रियतेध्रुवम् दक्षिणेलिंगितेपादेस्तावामेघ्रुकुष्ठ
लग्ना जीवेद्धिःसंशयंतत्रपृष्ठकस्यविचारणम् दक्षिणांगस्यचलनेहृदयपृष्ठवर्जिते पाश्रुतेप्रश्नवेलायाम
देकार्येषुसुंदरि लनपादतलांगुष्ठहस्तमस्तककर्णक वक्त्रनासागुदपरभंगेडकप्रमकेतथा स्फोटलि
णहस्तेनवक्तव्याणिशुभधालिम् तस्यसर्वार्थसंपत्तिर्भवतीतिविनिर्दिशेत् क्रीडयेत्पृष्टतेमागेगंडमस्तकलि
तेपरम् संसाध्यतत्रवक्तव्यंकस्यचिद्धनतामिति एकतत्रास्त्रभागेयदास्थितंहतिविलिख्ययात् मूर्त्तिविमध्य
हार्द्धंप्यवालानांक्रीडनायच एतन्नेकथितंभद्रेस्तानेपरमंडलेभम् अतःपरंतरंवक्ष्येयत्रेमनसिवर्तते ॥
त्रिपीठगुह्यजयार्णवेतंत्रेविविधप्रश्नकथनंनामतृतीयः ॥ श्रीदेव्युवाच भोभगवन्श्रोतुमिच्छामियुद्धकाले
जयाजयम् कथंविज्ञायतेदेवनामतश्चमहेश्वर ईश्वरउवाच शृणुदेवियथातत्त्वंयन्मयावादितोप्यहम्
नकस्यचिन्मयाख्यातंतन्नेवस्याम्निस्नेहतः मायास्वरोदयेपाख्येसंयनामतस्मात्रितम् अस्तेरिपोःकोजाना ५

9

तिनक्कालोस्यस्य भामिति इत्येतत्त्रिदिते र्विंशज्जातिंगणकदर्शनात् नवभिर्नवभिः पादैर्नक्षत्राणांप्रकी
र्तितः राशिर्मेषादितोयावन्मीनान्तः स्फुटं तदि अश्विन्यादिषु भेषु वर्णोस्तां तेषु क्रमात्स्मृतः नामनक्षत्रवि
त्तानेवक्रमेणतद्व्रामिते नाम्नाशतपदाख्येनवेदितानायणांवेति नाम्नोयस्यादितोवर्णस्तमत्र आहयेत्रिये
संयोगेचार्धसंस्थेनगत्स्लीयान्स्वरसंयुतम् दशतिर्यग्दशायोर्ध्वः कोष्ठकाविमसेत्ततः शतंभवेत्कोष्ठ
कानांभूयोनक्षत्रसंविदे पूर्वस्यादिशिदेवेशिप्रथमाकोष्ठकाक्रमात् मेषादिवकहडास्तिर्यक्रियस्मा
चदर्तिण मध्येतुप्रागेवकारश्चतुर्योभजात्वकास्तथा वारुणगसदालहववलोसोम्यदिशि क्रमात् मेषादि
क्षिषुविन्यासंकृत्वानक्षत्रतःप्रिये अकारादीकारश्च उकारएकरओऔश्च यः एभिः स्वरैः समायुक्तान्नकारादी
स्तथाम्यसेत स्वायोयोदेवदेवेशिपदादीनंतरस्थितान् रूपाद्रूपोः परेचाम्नावर्णानेतान्क्रमाल्लिखेत
चडझाणयणांश्चामांयफहाख्यकंजानस्तथा खोसोवेगोलरानेतानानीयाद्वीरवंदिते एवंकोष्ठशतंचाम
मलैः स्वरसंयुतैः ऋृलृलॄदीवोः समानेयाः लृभानक्षत्रपूर्वकलगाः उकभानांक्रमात्तत्रवर्णानांक्रमतःशते
चर चतुष्कचतुष्ककथ्यतेतव अकारश्चइकारश्चउकारस्तेचतुर्थकः कृत्तिकास्यादेववेविदुरोहिण्यासमव सुहरि २
स्थिता वेवाककितथासोम्यकचडझाश्चक्रदमम् केकाहतादितेधंसाउहेहोउवरानेने तिष्ठन्तथासार्प

स्व. भस्माद्रिकुण्डेशेमवानतः मणिमुमेमहादेविभागेमोटद्दिक्स्स्तम् देठोपयितथार्येणोर्दलेनुषणठास्स्तम् पे
ट. पोररितथाविद्याकरेयोतालथानिलम् लितुतेतोविशालोस्मात्मैवेनतिनुनेसस्तम् मेष्टानोयपिशुक्लेयाये।
१ योभमिवैनेन्त्तम् पूर्वोषाप्ताभुयफपन्नाभेभोजजितमस्सरता गजेजोलोभिनितत्रविद्वेलोवगानने वे
स्ववेवासवंभस्माद्गलिगुगेवपार्वति वरुणोगोमसिस्ववसेमोरदितथाजभम् उथरूजाष्माणमगलेपोसेदे
होवविस्स्तम् भुवेचोलाग्विनीजेष्यालिलेलेलोभरणपि पतच्छतपदेवक्रेनाममनतत्रसंविदे तोभेश
नपदंवक्रेनाममनत्तत्रघोपनम् सेषायलेभवेतस्मान्नदाकर्णयसद्व्रते मसरेलोशतवक्रेविशातिश्च
घ्रसंयुता रेवोनेषलिवेहेविद्दिलप्राथ्यादिष्वक्रमात् पूर्वोस्थानेववर्णश्चयालोषातपदेष्यितान् चत
र्णेवचवर्णेचवर्णानामुपरिन्यसेत् कृत्तिकादीनिधिस्मातिशानतद्वाद्दषाधिकम् पंचाशेस्वरवर्णं
स्वपरान्वर्णान्स्वरैर्युतान् तेभानराणिवतथास्वपदेविन्यसेत्प्रिये यंत्रावितामिदेदेविदग्यालिंगितधूमि
तम् वेष्टितयद्दसंस्थिमाप्रेयामाणेपूर्णापिये कृत्तिकाप्रथमेपादेवकारेसमवस्थिता पापात्मकश
तेवर्णंपरिष्ठमेवधूमितम् रकारपश्चिमेभागेदग्धमूकारमयतः एकारःसंस्थितोविन्दुःसर्वत्रैवविं
न्यस्ततः ग्रालिमितेभवेद्योगःकलनाशश्चसंभवे इतेदग्धेवपंचतेभगःस्याद्रुमितेतथा लमापा। १

श्रु	व	क	ह	अ नि	मो	मे म गा	[illegible]	मि	म
इ	वि	कि म	टि पु	डि	दो	टे	ड	टि ह फ	ट
उ	वु गे	म ख व क	अ रु	ड़	पो	पे	ष ण ठ वे हे	ऽ थि	प
ए रू	वे	के	हे	डे	रो	रे	रू	वि रि जो	र
गे	वो	को	हो	डोम्न	तोवि	ते	ठ	ति	स्वा तो
लाश्र	लि	लु	लेभ	ता	लोश्र	ज	भो	जोयो	नो
च	चिरे	चु	चो	ले	जि	भे	नेयेषं	ने	जेजो
द	दिह	ककथ मनुभ	दे	दो	लु	जु	भुयफ ढा ह	पु	जेव
स	सि	सुषा	से	सो	वि	ने	मूभि	थि	नि
ग	गि	गु	गे धे	गो	विश्र यि	जो	भ	य	न

नफलेचाश्चवस्तेवीरंवंदिमे श्रामेये प्रथमे पादेनवका
रेमेस्थितोरविः लग्नंकरोतिसंस्थानेवर्णेत्रद्वादशे
ग्रतः मृगशीर्षात्रिकेपादेचेद्दश्चाद्वेवसेस्थितः पश्चा
द्वागेष्यसोलग्नाद्वाविंशमकरोतिच् मकमेवरूणस्योत
पादेचवरवर्णिनि एवंसर्वग्रहानियालग्नमायातपरी
तणम् सूर्योद्वादशसंज्ञेनवलितिग्रवस्तीयकेमरमं
त्रीतथाषष्टेरविश्रवस्तथाष्टमे शुरस्थितेभेदेवेशिवेत्र
याल्विलोमतः द्वाविंशभेशशीक्रयोऽत्रवमेसिंहिका
सुतः सप्तमेसोमपुत्रस्तुशुक्रःपंचमभेतथा सूर्येण
विनाशःस्यात्कजराजशनेस्थिरैः मरणंवंधुनाशः
स्यानीवलनाभवेयदि शुक्रेणकार्यविभ्रंशोनर्थस्वरा
शिहनुमा चेद्देणनमस्याग्रासोलग्नापानफलस्सूतम्

शं: २ं: ११

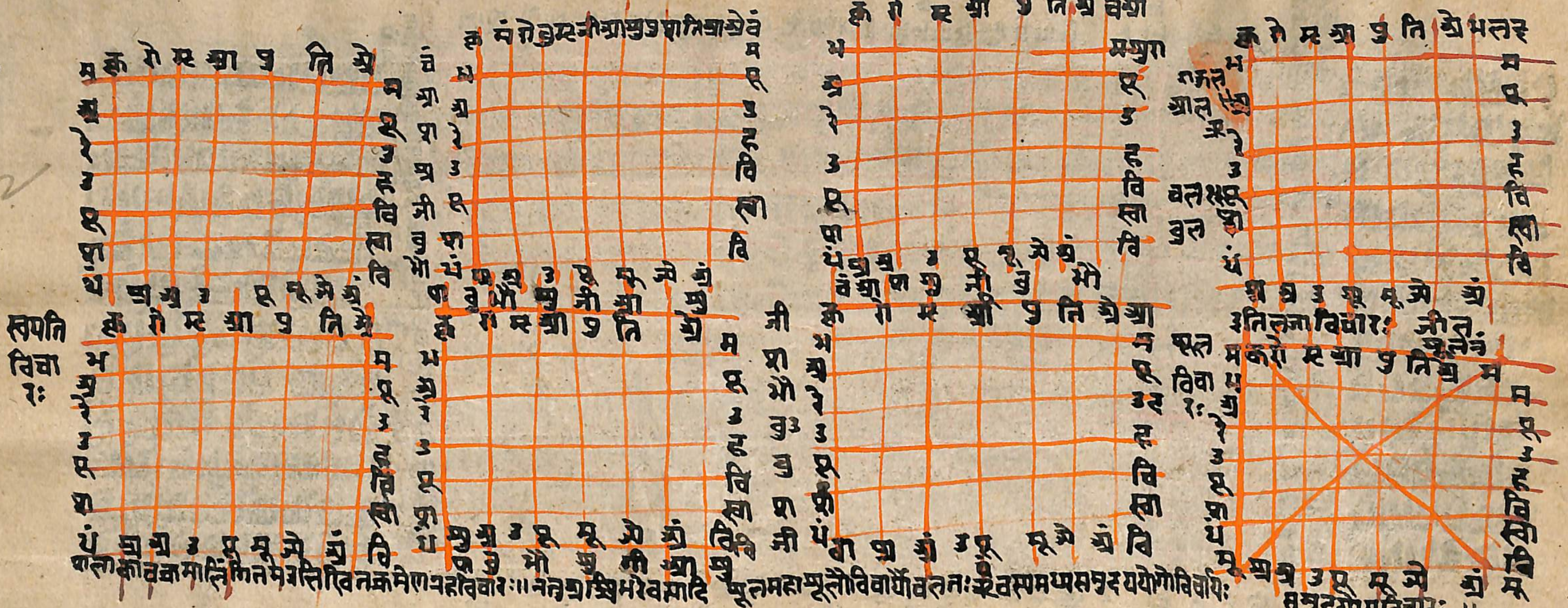
अतः परं प्रवक्ष्यामि शलाकाचक्रमुच्यते भेदैर्बहुमितैर्भिन्नं शोभमानं ग्रहाश्रये यत्नेभाद्दिक्क्रमेणैव विविधं
स्याद्विशेषतः चक्रेसप्तशलाकाख्येसहस्रफलवेदनम् सम्यक्पूर्वापरारेखाः संस्थाप्य दक्षिणोत्तराः तावत्येव कृति
कादीनि क्रमशोभानि विन्यसेत् पूर्वादिक्रमभेदेन त्वष्टविंशतिसंख्यया क्रूरस्य सम्मुखं यत्र नक्षत्रं विद्धि वि
निर्दिशेत् क्रूरयुग्मे भवेद्विद्धं तदग्रस्थे च धूमितम् फलमेषां च पूर्वोक्तं विज्ञातव्यं मनीषिभिः तेन सूर्येण संयुते
देवि विरुद्धं परमादिशेत् यतोर्कमंडले वा लग्नगते तत्स्वरस्वदति सौम्यग्रहेण च तथा धूमिते भवतद्दृष्ट
म् विवाहे च फले वेधात्प्रसंगेनाथ कथ्यते रविवेधे तु वैधव्यं भौमवेधे प्रजालयः शुक्रपानात्पयोष्टवेब्बुध
वेधाद्दरिद्रिता देवाचार्यस्य वेधात्तु नित्यं भवति दुःखिता शुक्रवेधे पतित्यक्ता प्रव्रजेत् ललना फलम् पा
नैश्चरस्य वेधात्तु प्रव्रज्यो नागाणिका भवेत् वेदस्पृश शलाकाग्रे सौम्यक्रूराभिसंगते क्रमात्कुल महाकुल
योगौ द्वौ परिकीर्तितौ स्थिरकार्यं विवाहं च प्रवेशं गमसंशयः परित्यजेत्तु वेधयुक्तस्मात् सर्वं विव
र्जयेत् भौमार्यापतयः सप्तमे भृगु सप्तमे बृहस्पति गृह नक्षत्रे स्थिता दोषान्कुर्वंते गुर्वादि सर्व
कार्येषु सर्वसंपत्तिकारकाः स्युपतिवान्महादेवि हितं कुर्वंति देहिनाम् अतश्चिंतयेच्छुभेमे त्रैवदि
तिनरस्तः अन्येन यायाच्छ्रुते द्वौ रभीतिविधानतः रोगशोकात्मनाशौ सपीडां यच्छति देहिनाम् पा ११

रभे वैलवेचां देहलेवि
ध्रुयो विद्दलहनाशक
नाम् सर्व्वीर्नोललना
विशेषतः अनेकभेदि
वेहाग्निदेवते अग्निमा
पत्नीनां स्थितिलपः स
वकरोतिवरवर्त्तिनि
पैशुरयमाम्रगुनदनः
ड्रिनेविवाहपशुविक्रयैः
भस्वातिपाम्याभिनिस्र
लञ्चाशानानूदरकनेत
भानोवक्रपेणभवतेष्

ञ्चापनिश्चयोः
रोतिनित्तवाक्ष
नोवपश्नोव
तोमूलेविध्य
वगरूविंद्रोरे
वेकार्यविनाश
मेधाप्रभाग्स्रा
विञ्जविनाशये
श्रायेयगोरजल
व पातिविंडःस्र
ष्या श्रागेयादिक
श्रूयम् चतुष्टये

स्व॰ द॰ १२

बाला काकवक्र मार्लिगि न मेवदति विन क्रमेण व्रहाविवारः ॥ नवग्रहभ्रि मरेव मादि पूलमहा मूलौ विवार्धौ वततः ॥ वसप्प मध्य सप्तद ययोगेविवार्यः

सप्तदृयोगविवारः ॥

देनिवदेत्समस्पर्येषुभेषुच सूर्येडुसितजीवारसौम्यसूर्यजराहवः क्रमादेशामहाभागेतथाौनेराकसूर्यजे वर्गस्थि
तोतथास्मोस्मंवेधमायांतिसंदरि भानुर्भूमिसुतेविध्येडुमिजोभानुमेवच तथेंडुवेदजोदेविसौरजीवोपर-
स्परम् शुक्रराहूतथास्मोसंवेधमायांतिसंदरि दिक्लेवंनगरंग्रामंदिग्गणंपशुबांधवाः नपंप्तिवेधदोषाश्र
श्ववेधोयस्सस्रवेस्सृदि समसंख्यानिभामत्रसंस्थितानिकक्रमशक्रमात् तेस्नेस्मादिकवर्गतथामिद्रयवोस्रवेदि
ते समीवपूर्वसौम्यस्थदिशोसर्वोन्नरेब्रजेत् याम्यवारुणभेवेदक्षिणपश्चिमेव्रजेत् नलेख्यःपरिघोदेवि
हुनानिलदिक्स्थितः उल्लंघयतियोमोहात्स्तस्मैतिसमपार्वति याम्यात्रिभयतोमध्येमवाभंजेवेयोलया भ
वेत्तस्मिंस्याणियेनदेविपरस्परम् वेधमुद्यतेवोरेतस्मात्नत्रविवर्जयेत् समुद्रयोगाउद्दीविवाहेगमनेत
तथा गतस्वदंनेदेविनाशयातिस्वगेहेततः पकस्पर्शवस्मातःतथास्मैस्यादयोमवेत् चक्रेस्मिन्देवदेवे-
शिलनाचानपरीक्षणम् यथोक्तेनप्रकारेणफलमत्रमयोदितम् एवमेवमहाभागगदितंवातिविस्त
रम् नामर्क्षप्रविभागेनशलाकाचक्रमुत्तमम् इतिश्रीयुद्धजयार्णवेतंत्रेशतपदाख्यसप्तशलाकभेदोनाम
चतुर्थःपटलः ४ अथात्रचक्राणिलिख्यते श्रीदेव्युवाच ओंपकाशीतिपदंदेवचक्राणामुत्तमोत्तमम् त
देवत्ताहमिच्छामिविस्तरेणमहेश्वर ईश्वरउवाच कथ्यतेविस्तराद्देविपदेकाशीतिसंज्ञकम् चक्रस्वरो

स्व० ट० १२

13

दयेषाम्हेसर्वार्थानांविवेचनम् शलाकाचक्रमेवात्रमध्येतिष्ठतिपार्वति तच्चापिविंशमत्रैवज्ञातेस्मात्उपरिस्फु
टम् दशतिर्यग्दशायोर्ध्वरेखाविन्यस्यपार्वति एकाशीतिपदान्यत्रजायंतेवीरवंदिते तत्रकोणेषुदेयाःस्वर
कारायाःस्वराःपुनः ततश्चकृत्तिकादीनिधिष्ण्यानिचपंक्तिषु वर्णाविंशतिसंख्योक्तास्तथावकहडादिकाः
ततोंतरेषुसर्वेषुराशयश्चानुपूर्वशः नंदादिकास्तिथयस्तदंतरेतस्ततः इत्यमुत्पद्यतेचक्रमेकाशी
तिपदाकृति अत्रवेधस्वरनक्षत्रवर्णाभाशितिथीग्रहाः क्रूरोहन्यात्रनोनाशोहिविवेधेपिशोभनम् एक
वेधेर्थनाशःस्यात्स्यानभ्रंशोथवाभवेत् नामर्क्षभयवेधेनपापाभ्यांनिर्दिशेन्मृतिम् सौम्यपापग्रहाव
याम्नाशोप्यपियनत्वयः वेधेर्वैनाशकर्तास्यात्रिवेधेवाशुभोभवेत् याधानजन्मकर्मर्क्षविनाशर्क्षवधान्मृतिः
पापवत्सद्गुहेणापिफलमस्तमितेनच नामान्तरेस्यमायातेवधवधादिकाशिवम् शीघ्रस्यविग्रहःशोकः
पश्चुदासमविनाशनम् उदितेनामवर्णेतजयोमिश्राएपरितयः शुभाहार्थेविनिष्पत्तिलाभश्चातर्कितस्तथा
पेद्यादिदिक्चतुर्वर्गेयत्रक्वापिस्थितोरविः सवर्गोस्तमितोज्ञेयःशेषाश्चमुदितास्त्रयः अस्तेवर्णाःस्वरोराशि
स्तिथिर्दिक्चास्तमत्रहि गच्छेत्स्यकोपतापेनमासत्रयमथोद्भवः उदितास्तत्रयोवर्गामासानानवकंतथा
योमिश्रितिवर्गेनतत्रस्वरराशितिथ्यात्मकः यस्यांवर्गेस्तमायातःतस्यांयात्रामतादिशि शुभाशुभसमत्वेनपूर्वो

१२

योगीजयीभवेत् अश्विन्याद्यास्त्रिहस्तान्तानि भानि पंचात्मकाणि च नाम्नावकहडाख्यानि वृषभं हकर्कटाः नंदाः
स्वराः कोणगताः चत्वारः पूर्वं पंचमी नवमो द्वादशपरः तथैव श्लोचरविलतम् मघादीन्यश्विनिष्ठानि भानि व
र्णानि पंच च नंदानि तानि तानि वर्णानि कोटयत्निश्च गास्तथा जयातिथिः स्वराः रुद्रमृतिव क्रिशरेदवः क्रमर्केण
हतेसर्वं वाकर्षणं परिभावयेत् धनिष्ठादियमांतानि भानि गायत्र्यस्त्राणि च पंच लग्नानि कुंभस्थमीनो मेषोथरा
शयः रिक्तानि तिथिः स्वरावेदवस्वर्केहि गुणाष्टकः इत्याद्यादिमसंस्थानात् सोम्यादिशपत्रमेतिच उपग्रहोपता
पञ्चग्रहवर्गविनिर्दिष्टितः उपग्रहाः स्वरेष्टोचतेषां नानेरविस्थितेः यत्रादित्यः स्थितो भे स्यात् नृतो यः पंचमो भवे
त् तत्र विद्युन्मुखो नाम परिस्ते यउपग्रहः पूर्वं शूलोष्टमे भे स्यात् दशतिश्च चतुर्दशे अष्टादशे तथा केतुर्विंशे
चोल्काभिधानतः द्वाविंशो वार्कनामाद्य त्रयोविंशतिकंपनम् चतुर्विंशे तथा वज्रम भेस्मसलकेतनः रा
क्रसोरक्तजाः अर्धप्रयत्नोक्तेचवसणाहतिम् अस्लेतत्रोतरेस्मरथग्रमग्रहयोगितम् श्रहोरात्रेतिथिश्चिंशात्परिह
त्तितयाग्रहाः नक्षत्राणि च नक्षत्रेतथास्वरष्टविंशतिः इत्येवमेषामुदयाभवेद्वारतिथिक्रमात् वारग्रहग्र
क्रमेव वारनक्षत्रतोपि च जन्मसहानिविनाशाख्येयथाप्रसन्निश्चित्रयम् पतांतस्तहृदेवस्याद्होरात्रांतरेपि
व तिथिः क्रूरा ग्रहः क्रूरो नक्षत्रं क्रूरमेव च विनाशं तं मशोषणं तथा सर्वमशोभनम् बलवान्सुष्टफलदो

स्व
द०
१४

ग्रहो हीनबलस्तथा फलमल्पं स्वराणामेषामंस्याङ्कभदर्शनात् वक्रे ते काधिकाशीतिः पदसंख्योभवेद्यथः गजदंष्ट्रा
यथा स्थितामप्रमेके दिग्द्वयेन च शोढ स्वरश्चतुष्कस्य स्वरयोरेतयोर्द्वयोः निरर्थप्रायविन्यासात् टकारस्यापि कल्पितः
वर्णानां द्वादशानां च यथैव परिवर्जनात् यच्चिमम चतन्ने देहस्याच प्रकाशयते प्रथमेन वमे चैव ... थियावर्वि
शेषौ सैकाशीतिपदे चैव पश्चानामथ्यप्यसति अकारः पुनरारभ्य द्वादशे कोष्ठकेपि च तस्यैव पुनर्निर्दिष्टो वे
यः कोणे भुयोस्वराः एकविंशे पंच विंशे पंचषष्टेपते तथा सैकसप्ततिकोष्ठे वशानार्थं सेकतः श्रुते एकाधि
केशानार्थं च षट् स्वपूर्णायथायोग्ययात् अत्र स्थितानां स्वराणां वचं शोभोक्तावरानने याः षोडशाकला इंदोस्ते
स्वराः षोडशस्मृताः तासु हृतासु वृद्धिः स्याद्यथा देहपीडनम् स्थूलसूक्ष्मेदयेचैव विज्ञानं येषु तिष्ठते
शुक्लेकृष्णे येजनानि स्वराः चवलितस्मृताः शुक्लपक्षोद्भवाः शुक्ले कृष्णे कृष्णसमुद्भवाः बलिनां पूर्णितावेषां च
सूक्ष्मानेन कीर्तिता षट्च्छाः षण्णवाश्चैव यफदास्तेनमास्तथा वर्णाविहीना भवेयुश्च तथाकपबयास्तरेः भरण्यका भे दी ७
चतुष्पभात्रेदोभद्रोत्तरेश्वरनम् विशाखाश्रवणपापोविहन्याग्नेयसंस्थिताः वेशुरम्भेमोन्तथा कमारेफस्वाति
स्वकारभम् अश्विनी भरणी मभिजित् पापी दिधात्स्वगः कंकली रेवतिपूर्वविद्या मूलं च रेवती सौम्यस्याद्र
तिपापात्माविश्वं च पुरतस्थितम् डलकारं टकारं च हस्ते चैव तथाननाम् हेतिपापस्थितनोरौ इसूर्वाषाढोतथा १४

14

ग्रतः ईमृवर्णेतथार्येलंकहृषंमेषदैतथा श्रुतर्वेहस्थःग्राग्भद्रांपापोहन्याश्चनैन्दते ऊकारंभाम्यहोग्रुगम
मोकारमीनमेतथा धारुणचतथामेष्ठातिष्ठस्थाहतिपापकः मद्यांउंकर्कटेनदारिकोर्कभंगवासवो साप
स्थोहतिपापात्मामेत्रेवश्रुरतस्थितम् पेस्वेगेहतथाभद्रानयावमकुंरंचवेम् श्रवणेचोरगेपापोमवास्थो
हतिपाप्मभम् टेकस्रोचतथाकारंचार्पेनर्मभिजिद्भमम् ऊकारलिष्णोभाम्यस्थाहतिपापः पुरोस्थितीम् प
तलेहृश्चिकेभवंवैश्चमेत्रेश्रुनर्वंहमम् श्रर्येणाइतिपापात्माहस्तस्थोपितथोत्तराम् ततोमूलंपंचसिंहकली
रंकेवरंइभम् चित्रास्थःसर्वंभद्रोचश्रुरतोहतिपापकः अवरेफकन्याचऊोकारंमिथुनेचवम् रोहिणी
वानिलाइतिवारुणचश्रुरस्थितम् मेत्रभचतलाभद्रोनेरोहृषमकारकम् आश्रेषेहतिपापात्माविशा
खास्थश्रुवासवम् विशाखोत्रेहृश्चिकवनयरिकामनेचलम् भरणीमित्रभाइतिपापः सार्पेतथाग्रतः
गंधन्विनविसर्गंचमत्स्यश्रुम्नचमाश्विनम् अश्वेवानिलेपापोहस्तीद्राज्ञीवमश्रुनः भंमराफेभवंपौस्नेरतो
चित्राचैनेन्दते हतिपापोदितामेवश्रुरतश्चवरानेन जमैकारसकर्गोचपराभद्रायकारकम् ईकारहृपहले
चवोइसौमेतिहतिव त्वगावंजेकभेकीटतुलार्थपूवरानेन श्रार्येणेहवनतत्रेविषभाऊेतिपापकः जेव
यान्विनमकारकेठचएवफलगणीम अतरवारुणब्राह्मेहस्मान्मापोभिनिजितस्थितः त्वस्थोचजयाभ-

स्व॰
दं॰
१५

15

ऽंशे सिंहमीनपित्स्वा समं वा श्रवणात्पापको हन्यादाग्नेयं च पुरःस्थितम् समीनमोस्वरं पुरगं हंहतिष्यसं नवरं तथा श्रभि
जिह्वाकरणस्थो यदि हंति पापाः पुरो निलम् गं वेदे वेश्म दमे षोचक्रबैकमुदिते शुभम् पूर्वे भइंगताः पापो हंति
विद्धं पुरःस्थितम् चेल्लकारं च वीर्यं द्वौ च समे मकारं तथा वजम् पूर्वे षाढाकरे हन्यादहिर्बुध्न्याश्रपापकः दंचदे
मकरे भेचमूले लं प्रथमस्वरम् सौम्यमार्यमभं पापो हन्यात्सोसमसमाश्रितः उकारं रोहिण्यां चैव मीनाम श्व
यथोतथा ज्येष्ठाग्राफल्गुन्यो हंति पापात्मा वाश्विभे स्थितः आग्नेये लम मने रिकोनयं कीटेन मिथुने मघोथा
भे स्थितो हंति पापात्मा वक्रवर्तिनि प्रथमे जन्मभे वियादशमे कर्मभे ततः आद्याश्च षोडशपदे भेच संघा
तिके विदुः अष्टादशपदे वा आहुर्नाशर्लं प्रवर्तते मानसे पंचविंशे भे पूर्वे सादृ इतिपदे षड्भूतपवसर्वः
स्यात्स्वेलनवभिः प्रिये जातिदेशाभिषेक वर्णैस्त्रिभिः किलतत्परोधिकः यो यस्य भस्य विवस्यस्तत्र दद्यात्
शुभाशुभम् रोगार्थनाशाकलहाजन्मलेपरिपीडिते कर्मभे कर्मवैफल्यं भेदः संघातिके हते स्यान्मृ
त्युयकर्सैव चटितार्थं तथाकृतिः आधिंमृतिर्विनाशं तोद्वेषडःस्वोत्पमानसे आयं यमस्य वर्णानां पुण्यं वा
पुण्याधारिणाम् विशोपोहस्यच मूर्ज्ञाणां मादितस्यभविभावयेत् त्रीणि भान्याग्निभान्यानि मध्यदेशविडंबुधाः
प्राच्ये स्यात्प्रमतिप्राक्रमसंज्ञा यात्क्रमशो स्त्रिभान् पतैरूपहतः पोपैर्मध्यदेशादिषु क्रमात् राजानः परिपीडते

जनाश्चापितदाश्रिताः कृत्तिकायेनपांचालस्याद्दीयेमभागोल्पः सार्पायेनकलिंगोर्थआर्यम्णायेणवन्तिनः ।
स्वात्यादिभेनयानेतोभेष्टायेसिंधुदेशजः वैश्वादिकोहारत्नोपदत्तोवरुणाख्यके रेवत्यायेनकालिंदः पीड्य
तेवीरवेदिते सुरवेष्टकविभक्तागम्यनभिस्त्रगोर्भेतः पार्श्वतुर्थसमायुक्तः कूर्मचक्रप्रदर्शितः नतद्ग्रोगो
महादेविशुभाशुभफलप्रदः हृदयमध्यदेशोस्यविदिशाश्चरणास्तथा प्राग्देशेवदनंपुच्छंपश्चिमेतभवे
त्प्रिये सौम्ययाम्यदिशोस्तस्यपार्श्वौतुपरिकीर्तितौ शुभग्रहसमायोगाच्छुभंतस्यविनिर्दिशेत् पापग्रह
समायोगादशुभंतस्यनिर्दिशेत् सेवाचक्रंमहादेविकथ्यमानंस्फुटम् येनविज्ञानमात्रेणनरोयो
सुसमीहते स्वामिसेवेप्सितंवृत्तंस्यात्सेवानितदादितः मूर्ध्निभंमतथाख्येस्मभानिवक्त्रानने हृदयेसप्तस
भैवपादयोर्क्षिप्यसेत्प्रिये ज्येष्ठभंमूर्ध्नियदास्वामिनःस्यात्तदाचिते स्थिरांतुदाप्रभोःप्राप्नोतिप्रभुयात्तनात्र
संशयः दृष्टेतदशाषण्मासात्लाभान्नाप्नोतिवर्तते हृदयेहृदयस्थंयतनत्वंसेवकोलभेत् पादयोर्निक्षि
लेसर्वंकेवलंतेगमागमम् क्लेशंसमहदाप्नोतिसत्यमेतन्नसंशयः एतत्तेकथितंदेविएकाशीतिपदंप्रिये
सेवाचक्रमपितथातस्यमासंविनिर्दिशेत् इतिश्रीयुद्धजयार्णवेतंत्रेएकाशीतिपदनिर्णयोनामपंचमः
पटलः ५ श्रीदेव्युवाच ॐभगवन्देवदेवेशसर्वज्ञानप्रकाशक जीवितंत्वात्वमिच्छामिमज्ज्ञानांस्वरेश्वर

श्र	क्र	वो	म्र	ग्रा	ष्ठ	ति	श्रे	ग्रा
म	उ	श्र	व	क	ह्र	द्र	उ	म
श्र	ल्ल	ल्ल	ह्र	मि	क्र	ल्ल	म	ष्ट्र
रे	वे	मे	ओ	न	ओ	सिं	ट	उ
उ	द	मी	रि	ष्ट्र	म	के	म	ह्र
ष्ट्र	स	क्रं	श्रः	न	श्रं	त्र	र	वि
षा	ग	ठे	म	यं	ह्रे	ए	त	स्वा
यं	अ	त्वा	ज	भ	य	न	अ	वि
ई	श्र	श्र	उ	ष्ट्र	म्र	ज्ये	श्रं	उ

ईश्वरउवाच शृणुदेविपरं वि-
परंगुह्यंयत्नगोपितंलोभम्
कालचक्रमितिख्यातंदेहस्था
संदेहनाशनम् एकस्मिन्नत्र
संक्रान्तेरवियांतेऽस्तषट्कके
विंतयेत्क्रमेषुपथानंजीविता
यमकहृतिम् भानोःसंक्रान्तिकालेतुक्रमदत्तिणनाडिगः यदावायुःप्रवहतितावद्वेलांसमाश्रयेत्
द्वितीयेवदिनेदेविप्रवहन्दक्षपतेनिलः तस्मान्नाडयामहाकाशेपंचवारांप्रवहुज्जितः पंचविंशयाव
दंतेततः प्रभृतिपार्वति एकहानिक्रमायावद्यावत्रिंशत्रिसंयुतः कालेपोसंसमाप्तेतद्विचेकावत्सराः
क्रमात् षड्विपुरमेदेवेमासास्तिथिदिक्पंचपुष्कराः श्रीदेवस्यदिनान्यर्धंजीवितंचवरानने विशेष
एषप्रवक्ष्यामियथानिःसंशयोभवेत् नामर्तसंस्थितःसूर्यःद्वादशतांदशगोरविः यदातदासपोसात्वाः
कालःप्रोक्तोमनीषिभिः तत्कालमादितःकृत्वातत्रयोगस्यपूर्णता तदारभ्यविचारोस्यकर्तव्यःपरितोषवैः

यदा स भगवान्देवो वामगो दक्षिणोपि वा । संक्रमत्यायुषः पिण्डे विभागः तत्र कल्प्यते । नक्षत्रं संतरे भागे मध्ये मध्या
ह्नगः प्रभुः । शुक्लमायान्तयाम्येन तु निशार्धे मध्यगः पुनः । एवं समाधिमभ्यस्य तन्मना नाडिकां चिंतयेत् । श्वासघोलत्रयं
सम्यग्दृष्ट्वा स्वापि समीपगाम् । यद्येकमार्गगो वायुर्वासरान्तं च यावेति । त्रीणि वर्षाणि तत्क्रम्य नरो याति यमालयं
दिनानि दश गो याति द्विवर्षे स च जीवति । विंशाहानि वहन्निनरः षण्मासान्मरनो म्रियेत् । पंचविंशदिनान्येवं त्रीन्मा
सान्स तु जीवति । षड्विंशति दिनान्येवं द्वौ मासौ तस्य जीवितम् । मासमेकं नरो जीवेत्समा विंशति संख्यया । सप्तविं
शति संख्यानि दिनानि प्रवहेद्यदि । वायुः सचार्धमासस्य जीवितं परमं स्मृतः । दिनान्येकोनत्रिंशच्चेज्जीवेत्स दशवासरा
न् । त्रिंशच्च पंचदिवसानेकत्रिंशच्चिवासरम् । द्वात्रिंशत्तु दिवसांश्च यस्त्रिंशद्दिनानि चेत् । वायुर्वहति मार्गस्थो दिनमे
कं स जीवति । इत्याधिक प्रवाहस्य परतश्चावमानतः । इत्थं कालपरिज्ञाने जीवितस्य तु यावेति । प्रथमं चैव परिस्पन्त
तः सुष्ठु गणकाविके । क्रमाय लभ्यते तत्र तदायुः तत्र निर्दिशेत् । त्वदेवापररात्रे तु सहषुणाद्दक्षिणेपरा । उदयामाव
मासस्य मकरस्य समत्रगे । प्राणास्तु तन्म वेष्टारः सप्तषु भास्करोदये । माघमासः स विज्ञेयो योगिनो नाम वेतसा
म् । यतः परं प्रवक्ष्यामि सामान्येनोक्तवाचिते । योगिनोत्र समासेनाप्यायुर्दीयशुभाशुभम् । नवग्रहाः समाख्या
ताः सूर्यसोमारदानवाः । गुर्वाकिंसौम्यजाश्चैव केतुभार्गवसंयुताः । एते प्राणभूतानामायुः प्रयच्छन्ति विभागशः

स्व. द. १७

17

संपूर्णमप्यमेवायिकनिष्टानां वरानने षड्वर्षाणि सूर्यस्य दशावे
दस्य कीर्तिताः सप्तवर्षाणि भौमस्य राहोरष्टादश स्मृताः गुरोः षो
डश विज्ञेयाः शनेरेकोनविंशतिः सप्तादश बुधस्योक्ताः केतुः स
प्त समाः स्मृताः विंशतिर्भार्गवस्योक्ता दशाभुक्तिः क्रमेण तु विंशा
धिके शतेऽभद्रे परमायुः प्रकीर्तितम् नवत्रीण्यग्निभाग्यानि त्रिराह
तानि सुंदरि अधोऽधः कोष्ठनवके योजयित्वा वरानने संख्याप्य तद
धो कोष्ठेभ्यश्च कोणान्नवसंख्यया दशाफलानि देवेशि देवविप्रगु
राभिषेत प्रथमोऽशकजातानां परमायुः प्रकीर्तितम् सप्ताशीतिस्
तीयेत षष्ठिर्ज्ञेया चतुर्थके परमायुः प्रमाणेन गुणयेद्गतनाडिकाः
नत्वत्रसहस्रेणार्के नवप्या सविशोधयेत् परमादायुषः शेषमायुर्जीवितः स्फुटं भवेत् तेनानुपातनस्याप्यायुर
सस्य दशा तस्या दशादर्गणतोनीताहरेणापरमायुषा यद्लब्धं तत्तु रव्याद्यैः स्वैर्गुणितानां तस्य सा दशा ततोऽन्योन्यया
वकतैः स्वैः स्ववर्षैर्हते फलम् दिवसाः स्युस्ततो मासा मासैरब्दांश्च कारयेत् एवमंतर्दशान्तेया प्रत्येकस्य ग्रह

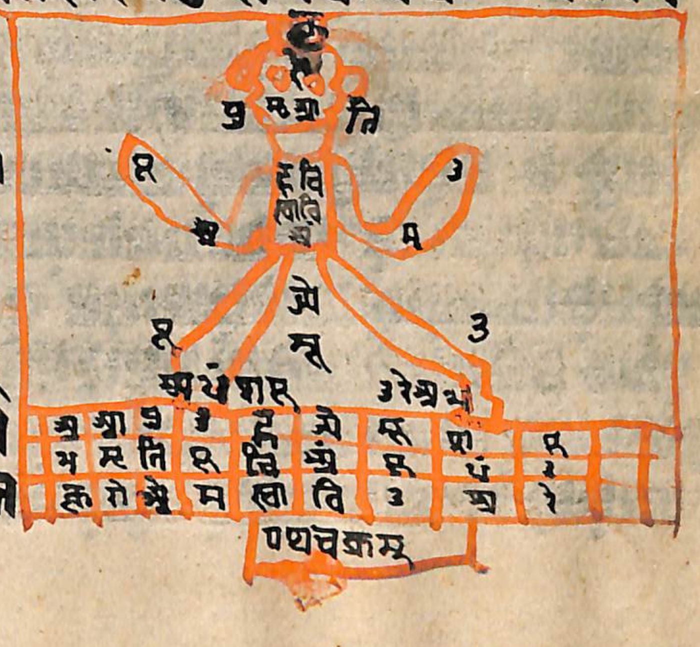
स्य तेतोपिविंदशाः साध्याः पंचदिनविषमाः समाः शुभगुरुजीवितांतेषांवक्ष्यंवीरवंदिते समाविंशतिसंख्याः
नियुक्तभानि च पार्वति तत्रजन्मर्क्षमारभ्यगणनासंप्रवर्त्तते यत्राभिजिन्न्यागतेगणपतेनतत्रनामभात् गणनासर्व
कार्येषु कर्त्तव्या वीरवंदिते मध्यमेन फलेनैव शुक्रः पीडाकरो ग्रहः सदार्चनेन दानेन साधुलोकसंगमेवच आशी
र्वादेन विप्राणामपमृत्युर्विनश्यति तत्राद्यादिस्थितानाथा ग्रहास्तेषां यदा प्रिये ततः क्रमेण वा मेषां दशाश्च तद्दशा
तथा सौर्यीराजकुललाभः पीडभ्रातृमित्रसंभवा विपत्तयोवाथवा मे विनानांव्ययएवच श्रा चेन्द्रस्त्रीभिः समा

कृ	रो	मृ	आ	पु	ति	श्ले	म	पू
उ	ह	चि	स्वा	वि	अं	ज्ये	मू	पू
उ	श्र	धं	श	पू	उ	रे	अ	भ
आ	चं	भौ	रा	जी	श	बु	के	भृ
६	१०	७	१८	१६	१९	१७	७	२०
६	१६	२३	४१	५७	७६	९३	१००	१२०

योगो वस्त्राभरणसंयुतिः स्वपक्षवैरंकन्यानां जन्म निद्रारतिर्भवेत् चं कौजा
शत्रुविमर्दश्चविग्रहोवंधुभिःसह रक्तपित्तोद्भवापीडापरस्त्रीभिःसमागमाः भौ
सर्भातोत्रायमरणंवंधूनामात्मनोरुजः शर्धनाशोन्यदेशेषुगमनंगोरवाल्प
ता रा तेवामानधनाहृडिधनपमांगमोगमोभवेत् हेमाश्वावरलाभश्चवाह
ध्यमतिसंचयः जी शौनेश्वर्यदेहपीडापुत्रदारैश्चविग्रहः तेडीश्रमोवृद्धिनाशो
विदेशेगमनंभवेत् श बौध्यांवंधुसमायोगोमित्रवंधुसमागमः शास्त्रज्ञानस्यविद्यलादेहपीडातिकोपनी बु
केतस्यायाधपुत्रदारनिर्धननाशोऽतिविग्रहः भृ चेराजकुलाद्रुष्टस्त्रीभिःसहकलिर्भवेत् के शौक्लास्त्रीसंगमोलाभोधर्म

स्व॰
६८
18

कामार्थसंप्रुतिः कौशालंमहतीकीर्तिनिधिलाभस्तथाभवेत् ॥ एवंदशाविभागेनशुभाशुभविचारणा कर्तव्या
सर्वजन्तूनांसम्यमेनहृदाननेन अतःपरंप्रवक्ष्यामिशृणुचक्रंसमासतः अन्यथाहेतुनिर्दिष्टंमनुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः
यस्मिन्स्तत्स्थितोभानुर्लग्नमादौमूर्ध्निविन्यसेत् मुखेत्रीणितथाभेत्रुस्कंधयोर्भुजयोरुमे हस्तयोःपंचहृदयेना
भौवेकंतथारदे एवजानुद्वयेहृत्पादयोरष्टविन्यसेत् वरणेतैस्तयोजातःस्वल्पायुःसभवेत्प्रिये मान्वाविदे
शनिरंतोगुरुस्यामरथाविकः नाभौस्वल्पयनाजातःहृदयुःस्यान्महायनः
पालोर्जातोभवेद्घोरोभुजयोडःखभाजनम् स्कंदयोर्भागनिरतोमुखेच
मंरतोयुनी मूर्ध्निराजाभवेद्देविबालानांजन्मतोवदेत् एतत्सर्वंमाख्या
तंजन्तूनांचशुभावहं रविचक्रंयोगिगम्यंजातकंचपरिस्फुटम् इतिश्रु
उजयार्णवेतंत्रेजातकविचारोनामषष्ठःपटलः ६ अथातःसंप्रवे
क्ष्यामिपथचक्रंमहत्स्फुटम् यात्रायांफलदंनित्यंसयःप्रत्ययकारकम्
अश्विन्यादिलिखेच्चक्रेत्रिनाडिपरिभूषितम् नाडीगतानिचर्क्षाणिक्रमा
नानिस्फुरणेप्रिये अश्विन्यादीनिदैवंतथाचोत्तरफलानि हस्ताद्येशान

यम्लं वा रूपणम्याप्यजैकपात् नाडीया प्रथमा तस्यां याम्यं मस्तगाशिरास्तथा तिष्यं भाग्यं तथा चित्रामैत्रमाप्यं च वा-
वासवम् अहिर्बुध्न्यं च देवेशि द्वितीया परिकीर्तिता कृत्तिका रोहिणी सार्पं पित्र्यं स्वाति र्द्विदैवतम् विश्वेदेवो
वैस्रवं चैव पौष्णमित्यपरं प्रिये एतास्तु ग्रहसंयोगाच्छुभाशुभनिरूपणम् यावत्कं भं स्थितं यस्यां नाड्यां तत्रापि
भादितः ये ग्रहाः संस्थितास्तस्मात्तस्केनाधनोमितम् अत्रैव ग्रहयोजनानि शेषात्क्रोशादिकं पुनः तेषु पापै-
र्भवेद्भगः सौम्यैः सौख्यं विनिर्दिशेत् सूर्येण भवति त्रासो राहुणा भंगमादिशेत् सौरेण बंधनं वापि कुजेन म-
रणं भवेत् चंद्रेण सौमसमायोगो बुधेन तु कलाविदः जीवेन धार्मिके योगः शुक्रेण च महाप्रिया तत्र तत्राध
निसस्तालभ्रमाणेन न पार्वति पञ्चचक्रमिदं प्रोक्तं यात्रायादिनकारकम् सप्ततं यत्र न तत्रैव तां नाडीं परिशोध-
येत् अत्राय त्रतमे अत्रैकृत्य ग्रहविमर्दनम् तत्तत्तत्तुगणाकृष्टा राशितत्र नियोजयेत् सप्तविंशतिभि-
र्भागैर्योजनैर्विघ्नमादिशेत् अतःपरं प्रवक्ष्यामि चक्रमावेटकं परम् राशिलग्नकयोर्मध्ये यानि भानि शु-
भग्रहैः चालितानि तत्रास्थानि प्राणिनां वधमादिशेत् अस्तवर्तेषु सङ्गताश्चाकृतिः पापसंयुते राशिभिर्वा श
भं ग्रहा न वा शास्त्रैर्हिंसगुणम् त्रिगुणं स्यादष्टवर्गस्थैर्ग्रहैः संख्यो विनिर्दिशेत् सर्वस्माप्य त्रगुणितांक तेषा
वीरवंदिते प्रहारं तेषु कर्तव्यं न तत्र ग्रहयोगवत् प्राकपश्चात्तार्थयोवापि दृष्टाधोभागगास्तथा पतचक्र

स्व॰
दं॰
१५

महादेवि समयः प्रत्ययकारकम् । अथान्येन प्रकारेण कथयामि गणाम्बिके । ग्रहवारं तिथिं पुत्रं तत्पदहीनं तु वर्गितम्
दलितं सममेवं च समभाजयादवशेषकम् । तत्र चेत् प्राणिनस्तेषां सूर्यं च प्राणतेन्दपादिभिः । दलेसमशेषे तत्पूर्णादेकप्रवप
लायते राशिनन्तत्र च नेषां निर्देशो दाहकानि ध्रुवः । अथान्येन प्रकारेण कथयामि गणाम्बिके । पक्षीकृत्य तिथिं वारेन
द्व्योनं तु वर्गितम् । दलितं वेदनाडीभिर्भक्तं यदवशेषकम् । ते प्राणिनो च बलवानन्त्यादिषु संख्या बुधैः । आलेख्य के
तद्दिवसे तत्र शुभाशुभं वदेत् । विपक्षे रणडःखे स्वान्निय नैगा विभेदनम् । सुमाहरेयततनेस्यात्तवलनं जन्मभेगणे
शेषे शुभो भवेद्वाच्यं फलमेतद् गणाम्बिके । चक्रमालिख्य केशोक्तमायचक्रमतः शृणु । आयचक्रं परीक्ष्यैवमारभेत
रणं नृपः । तत्र रेखाद्वादशोर्ध्वे तिर्यक्चाष्ट विनिर्दिशेत् । मनुनन्दत्रनेत्राकं तिथिषट्सागराह्वयः । तथा सप्त
दशाष्टोत्तरं भागं लिखेन्मनः । ततः स्वरांश्च वर्णांश्च क्रमेणैवं समालिखेत् । अ इ उ ए ओ विसर्गाश्च तत्पंक्तौ वि
वर्जिताः । इत्येकोष्ठकसंख्यात्र पंचाधःपंच चेष्यते । तत्र स्वरांश्च वर्णांश्च मूर्ध्नाङ्कैः प्रदितैः सह । अत्र नामाक्षरोर्ध्व
स्थैरङ्कैः संकलितं भवेत् । वसुभिर्भागहारेण शेषाद् ध्वजमुखोदयाः । तथा स्वरांश्च वर्णांश्च यथा प्रवेशवादिनि
ध्वजो धूमोऽथ सिंहश्च श्वा हि षो रासभो गजः । काकश्चेत्यष्टसंख्यानामेवं भावयेदिदम् । काकाद्वलीभक्ता अस्मा
रमेषास्वरासभः । रासभाद्वृषभो ध्येवं वृषभादपि कुंजरः । कुंजरादपि चासः पंचास्याद्ध्वजस्तथा । ध्वजादपि व १५

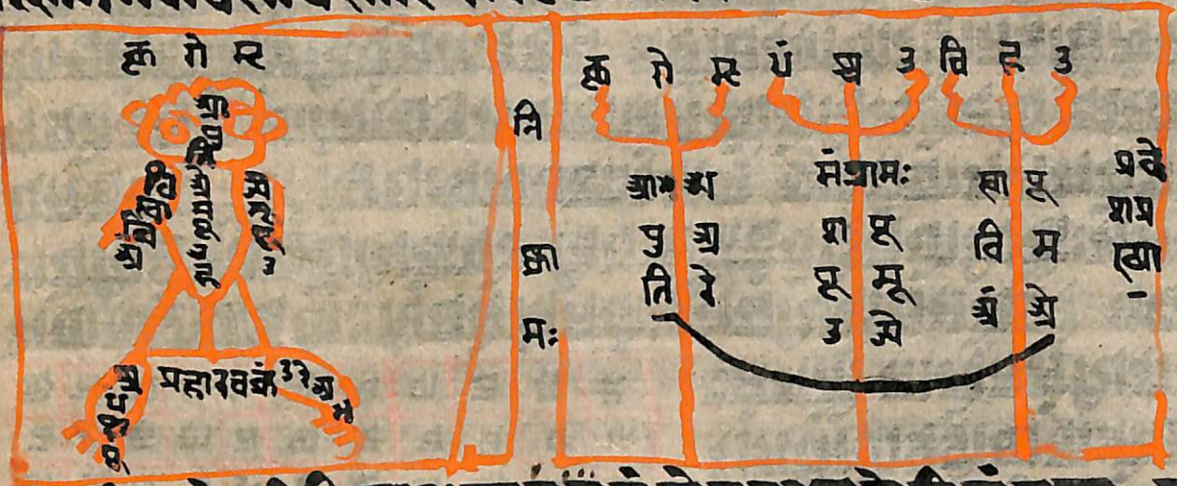
लोभूमलग्यात्रातिविशेषतः भागहारेणसंशुद्धावहमः परिकीर्तितः एकाद्यैःशेषभूतांकैर्ध्वजाद्यैःसमवक्रमा
त् आयचक्रमिदंप्रोक्तंयःस्वैरंपिंडलेभम् अथनामाक्षराहाराशुद्धिरमाप्रदर्श्यते जयाजयपरीक्षायांस्फोट

१४	२७	२	१२	२५	६	४	३	१७	८	९
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	अं
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह

यपरिकृतौ नामवर्णगतासंख्यानामस्वरगताथवा पृथक्तकलिताः
कार्याःक्रमाद्वृद्धिवतर्गणाः तयोसंख्यांकयोरैकांकृत्वाभागंहरेत्ततः
समभिर्यावशेषांकःतेनानेनाप्यनल्पथा बलाबलेविचार्यस्यायुद्धाक्ष
संगतौ साम्येनसंधिराधिक्याज्जयोहीनतयावधः कविक्षेपेत्रविषमेस
मेवाल्पेष्टयाद्वयोः विषमेविजयोनूनमधिकेचसमेपरे यथाशेषेत्रसंख्यांकेचलः संख्यांकशेषके तृतीयवि
जयेतिष्ठेत्रवतुर्थैधिकेपरे विषमांकेद्वयोरेवंयोधिकैःसजयीभवेत् समांकयोर्द्वयोरेवमाधिक्येनजयोगतः
एतच्चक्रवरंदेविसद्यःप्रत्ययकारकम् अथसंग्रामसमयेप्रहारप्रत्यवेक्षणम् पुरुषाकृतिचक्रेणस्थानमा
नप्रवेदनम् शालिपिष्टपुरुषाकारंतस्यांगेविन्यसेदपि अस्ताणैर्विभागेनरविस्थितस्ततःक्रमात् शीर्षेद्वौ
पाणिस्कंधेद्वौपाणिहृदिपंचकरद्वये अष्टौचरणयोरष्टौतत्रचिंत्यंभवेदिदम् यत्रवेदस्थितोभेस्यात्तत्तत्रविनिर्दि
शेत् ततस्यपरिमाणेनतद्राशेःस्यात्रवांशकैः अंगुलैःकृतमानेनग्रहकोनांशसंख्यया अंगुलाधिकहीनता

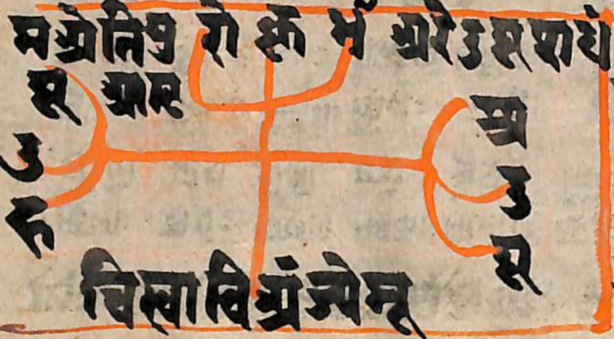
स्व॰ ६॰

तस्मान्मंशावलाबलात् रविरेखाविषयेणमार्गरेखागतसंस्तयः शनैश्चररेखांशैवग्रहमालोहितंविना रक्कातिरक्

चातस्पृशत्रुरेखायाघवामस्ति: ग्रहचक्रस्थितो
नस्यपापेषेवेस्थितेषुच पतच्चक्रवरेदेविम
यःप्रत्ययकारकम् संप्रदायोपियोज्ञात्विरुरु
वक्रात्तल्लभ्यते अथत्रिशूलचक्रेणसंग्रामस
मयोभवेत् आदित्यालिमिलाह्नीतिभानियोः
णित्रिकोटिषु ततःत्रिशूलदंडोशेवहिःषड्
मन्तुक्रमात् ततःप्रवेशःशूलाग्रकोटिषुत्री
णपद्यांतरे त्रीणिवायस्यदंडांशेतदभ्यासेत्रिकंतथा उर्ध्वाधवायमध्यस्थेसंध्यासाध्यस्यकोटिषु त्रीण
योदत्तिणस्यापित्रीणयोधस्तथांतरे तदभ्यासेंतरेत्रीणितथैवोर्ध्वाधसंस्थिते रणेगमध्यशूलस्यनिष्क्रा
मात्वेसदक्षिणे वामेप्रवेशप्रख्यानिःस्वरोदयनिदर्शनात् पलायनोपगातःस्यान्निष्क्रामस्यादिभरूये त
तत्त्रिषुनघुडोस्मिन्ततःचत्रितयेरणः ततोमहाहवःशूलकोटिमध्यत्रयेस्फुटत् ततःपरंभवेदाजिनमरं २॰

मरणंभवेत् एवमत्रपापैःस्यादशिवशोभनैःशिवं शूलचितयेमालिखेरविस्थितस्ततःक्रमात् स्वता
निविम्यसेत्तत्रशूलमध्येक्रमेणतु चतरालेत्रिस्मस्मन्क्षट्कमन्तुःक्रमात् श्रीणिश्रीणित्रमूलाग्रेन
वत्तोण्येवमेवत तत्रालेष्टदशावनलत्राणिन्यसेत्ततः शूलेषुक्रमशास्तत्रफलानिप्रवदेद्बुधः नत्रपीडा
रोगभीतिर्वधनेकलहस्तथा धननाशःपशूनांचविनाशोबधुजस्तथा विदेशगमनेभंगोऽन्यपाश्वक्रमशोभ
वेत् मध्यमैःस्वत्वसंपत्तिःश्वसलाभादिधर्मंच वक्रव्यक्रमशोदेविश्रुद्धकालेस्तुपस्थिते रोगाद्युपहतेवापि
शूलचक्रेफलंप्रियै स्वतचक्रंविचिन्त्यापिसमरारम्भणंभवेत् विन्यसेन्निर्यगास्थित्याकोष्टकाश्चचतद
श भजाहिश्वापुमानोरव्याघ्रगोमृगवानरी वाजमर्कटमातंगापंचास्यानकुलानपि श्वागलोत्का
त्रिकातिथ्योपत्रगोमृगरोहिणी मूलमार्द्रासारमेयंचमूषकेपित्वाहये
सर्यादितेस्वभाज्जोरव्याघ्रेचित्राविशाखके गोराध्यमर्यमित्तेचशत्रुभेवे
नथामृगे हस्तस्वातेवमर्हिषेनरंरोचाथ्यवाहणे मर्कटेविश्वविस्वर्देया
म्यपोप्येसमतंगजे भगाहिर्बुध्नमेसिंहेनकुलेभिजितासह हवेभद्रपदेचेति
नतत्राणन्नभागशः अन्यस्यमर्कटेप्रीतिमेहिषस्यतथागवाम् सिंहव्याघ्र।

ख. ट.
२१

21

स्वचतथातेष्वेवगजमूषयोः वरगोमहिषेनैवगोव्याघ्रानवरान्तने उरगोनकुलेनैवगमेनैवदृढविप्रियः था

छागः	सर्पः	सारमेयः	मूषकः	मार्जारः	व्याघ्रः	गावः	मृगः	महिषा
कृत्ति	रो	मूला	मघं	श्लेषु	विवि	उभाउफा	ज्येअनू	हस्ता
अश्वः	मर्कटः	मातंगः	सिंहः	नकुलः				
अश्व श	पूषाश्र	भ रे	पूफाधा	अभिपूभा				

छागेनवानरोदृढविरोलोमूषकेनचमृगास्तुमकुटेनापि
शुद्धेवर्षवानने अश्वस्तुमहिषेदेवेशिनातोद्रेयबला
बलम् काकविवासिंहहूषयोभगार्येणोर्भयोःप्रिये ब्यालयादृश्यपतेप्रीतिः पू
र्वोगोऊनवाहरेः भुक्ष्वाश्विनीमृगादित्यपोल्लमैत्रानिलाल्लनथाश्रवणेहस्तसे
युक्तंदिव्यंचभगणेप्रिये पूर्वोत्तराणांत्रितयंरौद्रंयाम्यंचरोहिणी मानुषंभगणंख्यातंमघाभिवस्तुवारुणी
विशाखाचैन्द्रतेसार्पंज्येष्ठाचित्राचराक्षसम् स्वकुलेचोत्तमाप्रीतिःमध्यमानरदेवयोः देवानरेकलिष्ठा
चमृत्युर्मानुषराक्षसे राक्षसीचयदानारीमानुषश्चनरोभवेत् तदास्मृत्युर्नहस्योनि
धनतमथापिवा देवाजयंतिपुत्रेनसर्वेषानात्रसंशयः राक्षसामानुषाणांतुसंग्रामे
निश्चयात्प्रिये तस्माद्देतेनयोक्तव्याःसर्वकालेसदाविते अश्विनीतिष्यमौस्यंचादि
त्यमैत्रकरंतथा श्रवणंचेतिसमेतेनेत्रयुक्ताःशुभप्रदाः नष्टेहृतेचपतितेसर्वेसं
दर्शयतिते आर्द्रामूलंवारुणंचस्वातिःपूर्वात्रयंतथा नेत्रहीनाभवेत्येतेसर्वका

देवाः	नराः	रक्षः
ति	पूफा	कृ
अश्वि	पूषा	म
मृ	पूभा	श्ले
पु	उफा	वि
रे	उभा	मू
अ	आ	ज्ये
स्वा	भ	श
श्र	रो	वि
ह		

येषु सिद्धिदाः मया विज्ञानयाम्येष्वारोहिणी बोलराज्ञयम् केकरस्य गणः प्रोक्तः किंचित्कार्यप्रकाशकाः भर
णी कृत्तिका सार्य सिद्धाभिधवसुभाभिजित् मोत्सेन संयुता ये ते विषयदा न शुभप्रदाः लाभमध्यप्रयोगं च तद्दिने प
रिवर्जयेत् देवाश्च कारवर्गस्यादैत्याः प्रोक्ताः कवर्गजाः नागाश्चवर्गजा देविगंधर्वाश्च टवर्गजाः तवर्गस्याश्च
गुनयः पवर्गस्याश्च राक्षसाः यवर्गस्या पिशाचाश्च शवर्गस्याश्च मानुषाः युद्धकाले त्वनेनैव क्रमेण बलमादि
शेत् नाम्नः प्रथमवर्णस्य विचारः परिकीर्तितः एवमेतद्बलं प्रोक्तं तत्र स्मिन्कुद्रयामले युद्धकाले तु चक्रोक्ता
विनिर्गेषोऽववेदपि कः केकचक्तमयतोऽहमादित्ययत्रपरीक्षते ईशाग्नियमरक्षोऽम्बुवातसोमेशादित्तदि क्रमात् ५६
अभवेत्प्रासः कोणः कोणोष्वसन्नवाः हस्ते तत्र स्वदिकस्य च बली स्यादवलोऽन्यथा स्वदिकस्य योर्द्वयोरेकजा

षि नि स षु अ ह प	आ मृ प्रा सा पूफा पूषा पूभा	स वि अ ग उफा उषा उभा	म कृ श्र वि धं मृ रे
नेत्रपुत्राः	नेत्रहीनाः	केकाः	त्रिपदिकाः

तिनो बलवान्भवेत् अवर्गसंस्थितस्तार्क्ष्यो मार्जारः कगणोस्थितः चवर्गसंगतः सिं
हः टवर्गोपि शुनाः स्मृतः तवर्गेण सहाहिस्य पवर्गेण च मूषकः मृगो यवर्गसंयुक्तः मे
षोपि च शवर्गजः एतच्चक्रमपि ज्ञेयमाहवाव समरे भवेत् तत्र दिक्षु स्थलि खित्वर्वेषा
न्यादिवाकरम् प्रागेष्वावस्थया सूर्यमायांश्च समराचितम् नैऋत्याशा शिपुत्रश्च पश्चि
मायां भृगोः सुतम् वायव्यां तपनापत्यं सौम्यायां यामिनीश्वरम् ईशान्यां सोमसूर्यारि

स्व. र. ११

मित्राण्याशाप्यनाम्नव गरुडः श्येनः कौशिकश्च पिंगलः मार्जारोऽपि च मल्लकश्च तथोलूको गोवत्सश्चेति पक्षिणः एवं
क्रमादवर्गे च कवर्गे च गणो तथा शवर्गांतेति विदेयं कोष्टकाष्टकपद्धतौ विन्यसेद्विदिते चैवमेवं ज्ञेयं भवेदि

मनु घ्राजः	देवाः अ	देत्याः क्र
पिशाचा य	यक्षतिच क्रम्	नागाः च
राक्षसाः प	भुनयः त	गन्धर्वाः ट

शवर्गाः मेषः ई	ग्रवर्गाः तार्क्ष्यः ए	कवर्गाः मार्जारः आ
यवर्गाः मृगाः उ	अश्राक्र वक्रम्	चवर्गाः सिंहः इ
पवर्गाः मूषकः ओ	तवर्गाः सर्पाः प	टवर्गाः श्वा ऐ

दम् गरुडः श्येनः चशकुनी दिनशोषबलोद्भवौ मयूरः सारस
श्चैव प्रभाते बलिनौ तथा गोवत्सकौशिकावेवं मध्याह्ने पिट
गासदम् पिंगलश्च तथोलूको यामिन्यो बलिनौ स्मृतौ उलूक
·पिंगलौ चैवमार्जारो बलोद्भवौ मयूरः सारसश्चापि बलिनौ ऊ-
स्तमागमे कौशिकः प्रांतिकौ वापि नभसे मासि उदितौ गरुडगोवत्सकावेवं सर्वकालसमुद्भवौ गरुडः प्राइन
वमीमेश्योद्विमीयादश मेकिंच श्येनस्त्रीयैकादश्यपोः कौशिको बलवांस्तथा पिंगलश्च चतुर्थ्यां किद्वाद
श्यां च बलाधिकः सारसोऽपि च पंचम्यां त्रयोदश्यां यनैः सह षष्ठ्यामथ चतुर्दश्यां मयूरस्य महानपि सम
म्यां पंचदश्यां च यामिनीश्च निर्बली अष्टम्यामेव गोवत्सो भवेद्रूरपराक्रमः एवमेवतथैतेषां विज्ञानी
याद्विलेभितम् पेंग्यो सूर्यामिरवात्मास्यादवर्गे यथावली दिनांशरात्रिनिथिभिर्मासमर्तप्रतिःभागशः
तथा मेषेवमेवात्र ज्ञेयावलमहत्तथा अत्रजातिविभागाश्च परिज्ञेयं बलाबलम् पिंगलस्य बलीश्यन-

ग्येनस्य च शिखी भवेत् शिखिनः कौशिकः शूरः कौशिकात्सारसो धिकः उलूकः सारसात्सूर्यो लतो गोवत्स
कोग्रकः गोवत्साडुङतो गरुडस्तथा समरसंगतो आग्नेयादिमविशादिनत्रनवकं त्रयम् लिखेत्संकिञ्च

पृष्ठांशो राहुः शुष्मी ष्ठा वर्गः गोव त्सः वल्मप्या रूक	ऐन्द्र्यां आदितः अ वर्गः गरुडः वस्य दिनप्रोषेवलेन	आग्नेय्यां भौमः कवर्गः प्रथेनः द्वितीयदशाभ्यो दिनप्रोषेन भसे
उल्का सौम्यां यवर्गः शुक्रः ऊर्ध्वी सप्तमीपंच दस्यांनिशिमाचीस वेकालं	पतिवक्र नू	याम्यां जीवच्च वर्गः तृतीये कादशपेर्म ध्याह्नि कौशिकः
वायव्ये पवर्गः सौ रमयूरः षष्ठीवत्र दर्षपोमर्ववाप्रष्ट मेनत्तकः	पश्चिमे तवर्गः शुक्रः पंचमी त्रयोदशपोः प्र भातेसारसः	नैरृत्यां टवर्गः बु धपिंगलः चतुर्थी द्वादशपोः रात्रौ

मात्रवेधतानायुपावेति विकर्णवेधोत्र भवेदुरुदृष्टि
समन्वितः जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यग्दशाभ्य साधका नैध
नाचनश्चामैत्रापरमैत्रातथाप्रिये ताराव्रयस्य वेधेन भ
वेन्मृत्युर्न संशयः नेष्टा जन्मत्रये क्रूराः क्षेमा या राज भूमि
जो रविर्मत्रे च परमेशाश्च निष्टप्रदाः स्मृतः शुभग्रहयुत
भंमशुभपापसंयुतम् मिश्रे मिश्रफलं वाच्यं फलाधि
क्याद्विशेषतः ग्रहदृष्टिबलस्यैव फले वीर्यवशाद्भवेत् १
द्विभौमयुतानाडी भौमसौरसमन्विता ताराव्रये यदा विद्ध
तदेतेनस्य जीवितम् सौम्यैः सौम्ये विनिर्दिश्यं मिश्रैर्मिश्रफलं वदेत् फलाधिक्यबलवशाद्भूलक्ष्यं च
विपश्चिता दिनर्क्षमादितः कृत्वा श्रृङ्खेयावत्समालिखेत् सर्पचक्रेश्वेवलस्यदेरेकदिग्भके कंठसंदेत

स्व॰ धानाभो स्फिजे चेति क्रमान्न्यसेत् त्रीणि त्रीणि समालिख्य फलमत्र विभावयेत् कण्ठोदरकटीपृष्ठे वक्षसि
द॰ पापसंयुते सस्त्रेसमादिशेत्या जत्रान्तरस्य विशेषतः सत्वेनाभिस्थिते भेस्याज्जयो विनाशमन्यथा संधि
२२

कृ	कृ	रो	मृ	आ	पु	ति	श्ले	म
पू	उ	ह	चि	स्वा	वि	अ	ज्ये	मू
पू	उ	श्र	धं	श	पू	उ	रे	अश्वि

स्कंधे च ज्ञानीयात् स्फिजे पृष्ठे च निर्दिशेत् अश्विन्यादि समालिख्य पोसंज्ञते भगणं शि
रो पदपंक्ति क्रमालिख्य सर्वं वसा विलिख्येत् विनाडिभूषिते चक्रे ग्रहस्थित्या फले
वदेत् रविभौमयुतानाडी शनिराहुसमन्विता पीडितामात विज्ञेया तत्र सस्त्रेन संशयः अत्र ह्यस्य सप्त

कृरोमृ	ज्येमूपू	उश्रधं	आपुति	श्लेमपू	पूहउ	उहवि	रेअभ	स्वाविअ
शिरः	कण्ठः	स्कंधः	वक्षः	उदरं	नाभिः	कटिः	स्फिके	पृष्ठम्

अ	आ	पु	उ	ह	ज्ये	मू	धा	पू
भ	मृ	ति	पू	चि	श्रे	पू	धं	उ
कृ	रो	श्ले	म	स्वा	वि	उ	श्र	रे

पानाद्याद्दीनां संयुतिर्भवे
त् सति वित्तस्य युक्ते स्त्वा
विनाशश्च वियोगो बंधुभिस्सह नयोपसर्गं प्रवदेत् सौम्ययुक्ते सुखोधिकम् एकनाडिगतो यत्र स्वामि
स्त्रीयौ च संस्थितौ वित्तलाभोधिका प्रीतिस्तयोर्ज्ञेया विपश्चिता वैश्यणाश्च यदि वा मित्रं ग्रामो देशः पुरं तथा
एकनाडिगतं यत्र तत्र वृद्धिर्यान्महत्सुखम् भार्यापती ह्येकनाडी संस्थितौ परिवर्जयेत् भर्तारं हन्ति सा
त्रिस्रतस्मात्तस्मात्तजेत्प्रिये इति विरिचचक्रम् शृणु देवि परं गुह्यमन्यत् सिंहासनात्मकम् पाश्चात
गणं निदिष्टं चक्रं परमदुर्लभम् न कस्यचिन्मया ख्यातं लोके प्रत्ययकारकम् अश्विन्यादि नवगणः पि

२३

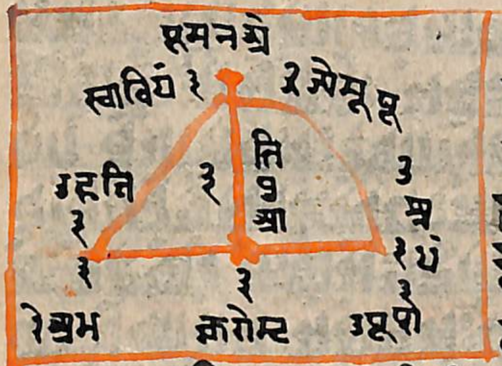
आयाम्युतनतःपरम् मूलाधिकस्तृतीयस्तु नवनन्दकोणगाः तेभ्योमणिप्रभस्तयोथमौमानाश्चनवमस्तमाः
देशोद्देशाचसंवेधान्तेभ्योन्यस्य रवहृदति प्रतिष्ठास्यगृष्ठीर्षंचद्वितीयंमाहृदैवतम् सिंहासनात्केदैवेशिक
मेणपरिकीर्तितम् प्रतिष्ठामृतरेदेशोसोमस्यमध्यस्थपावैति पूर्वदेशेनत्याद्विरामत्रेयमिदेशिये मणपाल
रणाच्छत्रचामरःस्वरहृदि सिंहासनराजस्थेवग्रंथकनकमेवच यमेस्थानेतनवमेक्रमेणपरिभावयेत्
अत्रस्थितःसूर्यपुत्रःछत्रेसिंहासनेपिच चामरेचस्वरेपानिक्रमेणफलमादिशेत् राज्ञीमस्तस्याचेनाख
लत्राहृष्टिहरेश्वरि सिंहासनात्किंचकेनसर्वमशयच्छेदकम् अनेनैवविधानेनचक्रनोडिविभूषितम्
नाडीपुक्तानिसर्वाणित्रीणित्रीणिचवायतः स्याग्निप्रायनिष्ठाचवक्रउदंडःप्रकीर्तितः रविराहुजनेपुत्रैः
शनिराहुसमन्वितैः स्याहृवीन्नेराज्ञानीवपुत्रैर्नसंशयः पंचविंशात्युतैःपापैर्युक्तैस्त्रमध्यमःपति

ष्ठास्पृष्टतेयाम्योस्यपश्चदसमन्वितेःछत्र
त्रचक्रमेहारैविस्मयःअस्यपकारकम् वा
पेसमालिखेच्चक्रगुणबाणसमन्वितम्
दिननक्षत्रतमस्त्रीणित्रीणिसमालिखेत्

गणेनत्रीणि त्रीण्येवमन्यत्रापि विचारयेत् शरमूले स्थितिर्मध्ये व्याधिरग्रे जयो भवेत् गुणमध्ये भवेद्भङ्गस्त्राणमध्ये
धनक्षयः चापाग्रे विजयः श्रीश्च गुणाग्रे लाभसंयुतम् चापाग्रे विग्रहो मृत्युस्तत्राथ च विनिर्दिशेत् चापग्र
हस्ते तेनैव विशेषेण तु पार्वति सौम्ययोगात्रवन्तत्रापि फलं दृष्टं समादिशेत् शुभपापसमायोगाद्दलाधिक्या
द्विदेत्फलम् परीक्ष्य मसिचक्रं च शुभाशुभनिवेदनम् तत्र शास्त्रविनिर्दिष्टमादिदेच्छुभलक्षणम् कृत्तिका
द्यानि भान्यत्र स्वामिभायानि वान्यसेत् तीक्ष्णपर्वान्तरे देव दशैकादश वानने तीक्ष्णमष्टाङ्गुलं यावत्तयोर्मध्ये
भवेद्यदि मुक्तवस्तुष्टिस्तथैवात्र विभागं परिभावयेत् यानि भानि सुखे मध्ये क्रूरैः संहर्षितानि च भानि वे
क्रूरभोः कष्टः विनाशाय त्रमादिकम् सौम्यैर्मध्यगतैस्त्रस्तु हिते वाप्यहिते तथा क्रूरेषु तीक्ष्णागेष्वेवं विसोमगृ
हिदृष्टनम् क्रूराक्रूरेषु तीक्ष्णेषु केवलं विग्रहं वदेत् सौम्येष्वेव स्थितेष्वेषु जयलाभसुखानि च मध्यमिश्रे
त्रु जानीयात्स्वयमत्र विचक्षणः सौम्यक्रूरात्मनां मन्त्रबलाबलवशात्तथा तत्र लक्ष्य विसंवादाद्युक्तितः तत्र
शुद्ध्येत पूर्वं न सिद्धचापांश्च विन्यसेत् कलशोपरि ये वृषं च मकरं कमात् दलेण विनिवेशयेत् स्तुकर्कभ
तुलाः पश्चाद्दक्ककर्किफणालयः चतुष्कं तु भवेदेतत्कलशानामनुक्रमात् रिक्ते तु मरणं विद्याज्जयः
हर्षेण संयुतः रिक्तस्य शेषसत्त्वेन जयमन्यथा हर्षं समादिशेत् शुभग्रहस्तु कलशो मध्ये शत्रुगणं जयेत् वक्रेक

कलशसंस्तेनुकथितंतनवपार्वति अथातःसंप्रवक्ष्यामि
चक्रंताराभयंशुभम् आलिख्यपद्मसंकाशं मष्टपत्रंसक
र्णिकम् कर्णिकायांन्यसेत्तारांसाविसेत्पार्श्वसंस्थदेति पूर्वतमि
श्वेतेषकेतुप्रविशातेसमालिखेत् निर्गमोचक्रिमार्गेणप्र
वेशोदक्षिणेनतुनः निर्गमोवायुकोणेनसोमेनप्रविशेत्त
नः ईशानेनिर्गमस्तस्यचक्रस्यसम्बसंदरि दिनक्षमादि

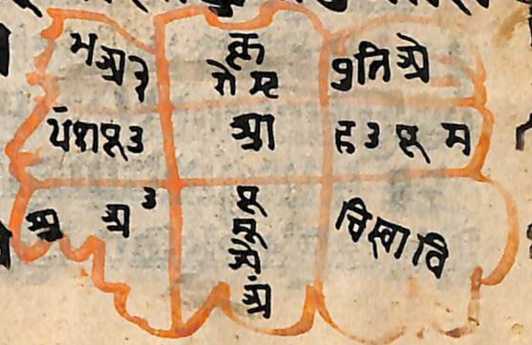

प्रवेशफर्व
मेवच ५

तःकृत्वादिक्षुचक्रादिविन्यसेत् विदिक्षुश्रीणिभान्येवंतत्रसर्वेविचिन्तयेत् गमा
गमंचनक्षत्रंशुभाशुभंनिरूपणम् मष्टभैविनयेदविकाम्निन्ध्यानेचवास्थितम् नक्षत्रंशुभाशुभंतस्य
फलंतस्येवंवदाननेस्थितंचचलितंचेवमार्गे

लग्नमनष्टकम् प्रतीप
मागतेदेविपंचमंपरिकीर्तितम् अथास्थि
नेस्थितंविपादंमरस्य
मनष्टकम् प्रतीपमागतेगौरिसर्वमस्य
स्यकीर्तितम् लाभंज
यंचगमनेयदस्यस्सशायभवेत् संस्थिते
र्यविहृडिःस्याचलितेच

को. ह. २५

गस्त्वंव्रजेत् मार्गस्थेचागतेक्षुधार्त्तस्तुहेमरणंभवेत् प्रतीपमागतेदेविफलेसूत्रंनिवर्तते प्रथमेनभवेद्धानिर्द्वि
तीयेव्याधिमादिशेत् तृतीयेम्रियतेलिप्येयत्रतमाशुरोत्क्रितानभावलेन विज्ञेयंविशेषेणग्रहाश्रितम् प्रवदे
त्रिविंशकस्यसर्वकार्यप्रसाधनम् चलितादिषुविंशेषुतत्फलेषुप्रकीर्तितम् आध्यानेस्यसहेशानिशत्रुभिर्ला
ञ्छितस्तथा निर्गतेनिर्गतःप्रोक्तश्चागतेप्रनरागतः व्रजमानेव्रजेत्सोपिमार्गस्थेलाभसंयुतः प्रनष्टेचपुनर्दे
वि ध्रुवमागच्छतेप्रिये लाभालाभेसुखेदुःखेजीवितेमरणेतथा जयेपराजयेदेविचक्रमेतत्प्रकाशितम् नि
र्गतेहस्तमेसौसर्वंसर्वेषांफलमाप्नुयात् एतच्चक्रवरंदेविसमयःप्रत्ययकारकम् इतिश्रीगुह्यजयार्णवेतन्त्रेच
क्राधिकारोनामसप्तमःपटलः ७ श्रीदेव्युवाच भगवन्देवदेवेशसर्वाश्चर्यनमस्कृत ब्रूहिमेपरमंगुह्यंकोटच
क्रमहेश्वर कथंसंग्रहणंतस्ययद्वचारप्रयोगतः पार्वत्यावचनंश्रुत्वाप्रोवाचभगवान्हरः ईश्वरउवाच शृणु
देविपरंगुह्यंरहस्यंपरमाद्भुतम् नकस्यचिन्मयाख्यातंकोटचक्रंवरानने येनघनगोरस्येशत्रुर्वैविजिगीषु
णा वेधितःशत्रुणानित्यंसर्वयत्नविधानतः ग्रामीयकोटवेधंतदुत्पन्नेनचबलेनथवा यस्मिन्कालेनवेधःस्या
त्तत्रैवेधसमुद्भवः भवेत्तत्रसर्वेशानिकोटग्रहणमारभेत् निम्नेकोटचक्रंतुचतुरस्रंत्रिनाडिकम् प्रथ
मंमंडलंरोदहस्यादिवेवाप्यभंतथा कोणेषुपरनाड्यातमाक्रम्याद्यादितेहिभम् विज्ञानपोतनषाषाद्वापोस

HT २

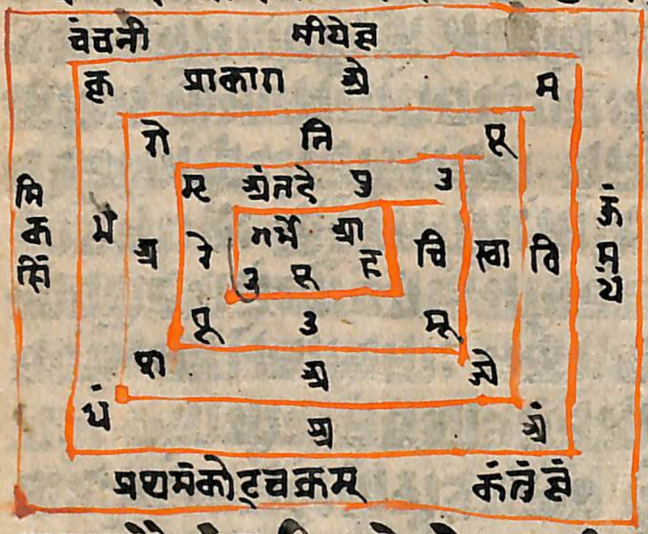
25

नक्षत्रमेव च त्रिनाड्यामष्टदिक्ष्वेव रोहिणीजीवभं तथा पूर्वा च फल्गुणी स्वाति र्ज्येष्ठाभिजिन्निवारुणी अश्विनी
चाथ रौद्रा च वह्निनाडीत्रयस्य च दिक्ष्वष्टस्व कृत्ताशलेसार्पभं पित्र्यभं तथा विशाखा मैत्रहस्तौ मैत्रविष्ठा याम्यमि
त्यपि अजो मीनो वृषस्त्र्यश्च पूर्वे द्वारे व्यवस्थितः कर्कटो मिथुनं सिंहो द्वारे वाग्नेये स्थितः तुलाद्वृश्चिककन्या
च पश्चिमद्वारमाश्रिताः मकरोथ घटो धन्वी दक्षिणमाश्रितस्तथा नाडीत्रयो वह्निमध्ये गर्भनाम प्रविशेष्यते का
लापरौद्रशह्वभः पराक्रमविवर्जया यात्वर्भकालनाडिस्थे स्तनमं ध्यपदस्थिते सैमरूपोपनापस्वरौद्रना
ग्रोउनग्रहः क्रूरैस्तगतैः सिद्धिर्यातनैष्टबहिर्गतैः मध्यस्थैरपि मध्यस्थामिश्रैः मिश्रग्रहैः फलम् कोटवक्रे
बर्स्वेषि विघ्नमेव हि सर्वदा क्षेत्रयोनभवेत्सिद्धिर्मध्ये मध्यप्रयोजनम् बाह्येतु सर्वदासिद्धिः क्रूरास्मैन्त्रोष्टिन
कचित् लग्नात्तरगतायस्य ग्रहः सौम्याः हरेद्यदि भवेद्दुर्गस्य कोटस्य न नाशो विद्यते प्रिये यदि सानादष्टतत्र
युद्धमानो गणो विके तथापि न भयं विद्यादिति सत्संवदानने लग्नात्तरगतायस्य सूर्यराहुशनैश्चराः भूमि
पुत्रयुतत्रस्यात्राशा कोट्टस्य भामिनि मयन्न निर्मिते चेत्स्यादथवा सुरपलितम् तथापि भजते सम्यक्सदोषाद्ध
रानने क्रूरैः प्राकारगैः प्राकेंद्रस्थे वशुरसभो वेचनी स्यैलघ्यात्हः स्यात्लयपवेति च कचित् वेचनी बाह्यभागस्था
प्रकारोभ्यन्तरेनतः ततोपि श्रेतरे गर्भस्थे वेस्याद्विमङ्गलम् आदित्यलग्नतेवापि भग्नवेधाथवाप्रिये मूलयोगग

स्व
द:
२९

26

तोयस्मिन्भेतस्थैर्न्लभमंभवेत् कोटं नराशमायातिस्वोदयनिदर्शनात् कोटं च निपुणैस्तानं स्वदेशं शत्रुमेव च आपा
नो स्वरांश्चैव शलाकाभेदैनेस्तथा पंचाशीतिपदायेश्च चक्रस्वर्भानुजैस्तथा विष्टिचक्रप्रभृतिभिरेवं ज्ञात्वा मति-
स्थितम् आत्मनो ग्रहसंपत्तिं शुद्धिं बुद्धं समाश्रिताम् विजिगीषोः समंशत्रोः कोटग्रहणमारभेत् त्रिनाडिकमि

दं प्रोक्तं मफकेटभनिर्मितम् ॥ कोटचक्रेन तथा यावद्विविधं प्रत्यवेक्षणम् अग्नि
जीवाहिपिश्याणिस्वातीश्चाग्निस्त्वाति च अभिजिद्धिस्तुवसुभेऽयग्रुग्मभेत
था द्वादशर्क्षाणि बाह्ये तत्र तथा होम मध्यभांति च विरिंचादितिभे पूर्वं फल्गुणी
स्वाष्टिशाक्रभे आषाढाद्वा चोत्तरं भाभ्यूर्व्वषभेचेस्तथाष्टकम् श्रेतविदितं चेर
लमुत्तराफल्गुणी तथा मूले च पूर्वभद्राचलंभनानी ड्राड्किक्रमात् रोह
हस्तोत्तथापूर्वभद्रोत्तरपदानु च प्राग्रुक्मवापि फलेग्रहस्थितमाविभावये
त् यथा विभागः शान्यो सुदृष्टो मिमातिरूप्यते समशलाकाचक्रेस्मिन्विमसो
सौरवाकाती याम्याम् दिशि संस्थितो भवेतां तथा दिशा गुप्तेत्तेनम् कोट
नगरमैत्र्यंयदिप्रवेशो भवति नार्केस्य याक्रमस्त्वविष्टयातैनत्रस्तंभ्यतेविदम् लंभाभ्यंतरसंस्थैः क्रूरैः को

हेवकोट्टभेचैवम् गजक्रज्जयंतुखेर्भगःकोट्टस्यनिःशंकम् कोट्टप्राकारेपिन्टगेयस्यांदिशिप्रविष्टःस्यात् तद्दि
शिकोट्टस्यपतेर्द्दोषोवश्यंपश्चकट्टस्य यद्यतावपतिःपापैकपदृष्टोभवेद्दिशि नचकोणस्यत्पतेःपरकट्टस्यवेद्दि
का श्रेणारसौरराड्गणमेकेनाप्यवलंबिते गर्भेर्तेभज्येतकोट्टश्राद्धेयस्यात्स्वगर्भकम् यदिगर्भेलितस्यांशेन्तो
यप्रथमेग्रहः वक्रगःस्यात्तदावोशावक्रवेत्यपिनिश्चितः क्रियतेपुरगेयःवेस्तुराभ्यंतरवारिभिः अर्कैलस्निहिजयी
यातापुरमःस्यात्मयाजयी कृत्तिकाद्यंत्रयभानामसावोविमयंतथा मेषाद्यंचितयंचैवयलिशायंचभेयम् एतानि ३५
प्रविज्ञानीयात्प्रवेशहोणितत्रच लंभर्तेवर्जेशेषाणिद्वादशानीणिनिर्गमे श्राद्धेभंप्रथमांषाढापराभद्रपदातं
था लंभात्येचवतद्वंस्यात्कविग ```` लंभर्तेवप्रवेशर्तेमृमिनाधिष्ठितेसति भौमवारदिनेसिंहकरि
लग्नरोपने एवमेवप्रवेशर्तेलंभर्तेभौमसंस्थिते भौमाक्रिममरेसिंहस्याडोमलग्नदेवते कूरहयचेत्ता
कारेतत्रचेत्स्याद्यग्रहः उक्तेप्रविशेज्जागाहहूणियालिश्चितंपुरम् विहायप्रत्ततवारवक्रंगच्छतिचेद्भकः न
दाग्रागिरिशिमंगःस्यात्कट्टयोःपरसैन्ययोः भौमेतवक्रितेभंगोभवेद्दृतितृणोत्रच स्यात्सपश्चितेभंगोभागवेव
क्रगामिति बुधेवक्रगतेचैवभंगश्चोत्तरतोभवेत् यदितत्रस्थितेभ्यस्तांनजानवर्कशातेश्वरो स्थितेतस्तत्रचरे
वौगुर्वाम्सनसितात्रापि वक्रितानेवशात्मनःस्युविंधाकोट्टभेदनम् शत्रुक्रितोऽजसितोयावत्यासुभकारिणि

ख० ८० २२

27

विलिखेन्नानियाग्राः स्वरतिक्रांतक्रमेणात्र लिखसिद्धीरितभानिस्वरशोधनादिभानिच इष्टेत्रीणितथाभानिकुक्षेवना
रिभानिच येनसूर्यशशांकादिरथोविछिन्नकायभृत् तेनास्यभानांभोगाय भवेदेवंक्रकविन्मते सर्पाकृतिसमालि
ख्यतस्मांगेष्वयथाक्रमम् संलिखेभानिदेवेशितन्नराकुफलमपि वक्ष्येतेनुक्रमेणैवस्पष्टेपावतितन्वतः दृष्ट
द्वाकलहस्तयोधनापहारस्थितेष्वलनम् पञ्चनाथाहुक्षिदोषाराजशिरस्थातिनत्वे पर्मरतिःस्वखसंगोला
भोर्थराज्यनेत्रभृतेषु उदरगतेनतत्रतस्मात्तस्मरसिवम् चोपवननयवियोगः प्रोन्मादश्चायजवरो
गश्च भेदः कोस्य स्वकोनाथष्टगतेभकेचेदरूजा स्खलनास्फोटनपतनस्थानकु
तिजानुपादभगश्च देहेचरदेवराजुस्पस्वछुभेषुदतिश्च वेद्याबुधोगुरुः का
व्योग्रहः सौम्याः समीरिताः पतेगर्भस्थगाः कोटविनिर्दिष्टतिहिषहूलम् ग्रहः कु
जोर्कशनीराजुग्रहाः क्रूराः प्रकीर्तिताः पतेस्युगर्भसंस्थाः कोपकर्वीपनेकशः
फलग्रहेफलेवपुरस्याणावणेनयः शुभग्रहेफलेचैवबाणानाविनयलक्ष्मा
कलावफलसंसेचभग्रहेसंयिरिष्यते इत्येवमादिविन्यस्याहूणाकः कोटसंग्रहे
फलावफलसंस्थानितत्रभानिवनेन्दनम् वारुणीवाभिजिदादिफलसंस्थामतः स्व

णं यानिमासाभिधानानि द्वादशांशाणि तानि च शेषाणि तद्वत्सरो ह्येकलग्नाणि तानि च ग्रहानपि तथा वि
यात्संकेतत्रितयस्थितान् फले चफलज्ञः सौम्यो रवीन्दुर्जीव सूर्यजाः फलं संज्ञातां महाभागे सफला ख्याताः ततः
शृणु भौमः शुक्रसैंहिकेया लेवर्ता नाक्रमेण तु कोटसंग्रहलग्नकार्यं शशिनोः स्वरवर्गाश्च ते विविधागमसंस्थ
शा विविधमर्मवेगेणाम् कृते स्वशाप्तु तिषे मह उह विस्वा विश्व उ मूह उश्रयं पाह्य ३ ? ग्रम विस्तरेण समाख्याता के
ह चक्रे यथार्थितः प्रसंगतः प्रवक्ष्यामि होरालक्षणमुत्तमम् अथ होरापतिः क्रूरः क्रूरा होरा च तत्पतिः
क्रूरहोराग्रहः सौम्यः लब्धक्रूरफलं भवेत् चतुर्विंशतिसंख्याना होराः प्रोक्ता द्विनिशोः घटिके द्वे च शास्त्रविश
कालहोरागतो भवेत् दिनेभुक्ता द्विगुणिता नाड्याः पंचविभाजिताः फलभुक्ताश्च सा होरा वर्तमाना विशेषकाः
तत्र वाराधिपस्याद्या होराः पूर्वे निरूपिता ततः षष्ठपरिह्रस्या ख्याग्रहाणां भुक्तयो पराः आदित्यशुक्रसौम्येन्दुसौ
रवागीशभूमिजाः होराधिपतयो ज्ञेया षड्सख्याः पुरोहिताः रौद्रा सौम्या कराला च स्थिरा वेगा विशालिका
स्वल्पमारीसुभाक्रूरा चण्डाली कालिका मता कालरात्री रोदनी च विभ्रमा भ्रमनी तथा सूक्ष्मम्मा तथा माया दम
नी जीवधारिणी शोषणी वर्षिणी चैव दहनी चेति विश्रुता चतुर्विंशति होराख्या नामतत्सफलप्रदाः ग्रुधीस्मा
तिर्यगासावतथाम्मा वितताननना ग्रकंवारक्रमाद्विहोरा ज्ञेया मध्यापरा लग्नादन्याख्य होराः स्युः सप्तविंशका

स्व० ८ं २८

मासिमाः ततरुणं नाम सर्वस्वामि शृणुष्व तत्त्वेन पार्वति यः कृत्वा कौणोर्ध्वमुखो लोकः पोमुखो भास्करेण संयुता दिवसकरस्यात्र
गताहो गतिर्येमुखो भवति तत्र यावर्तते होराफलं तस्य निरूपयेत् यत्नेनाङ्छितकार्ये मूर्धवदनाङ्केषु हि नासिद्धि
राङ्केशाभ्यामपरित्त्यां श्रुकृते तिर्यङ्मुखो गच्छतः सैन्यं प्रेश्चमयो मुखो प्रकृते कृच्छ्रा हृदेवागमे सर्वाः शुभ
फलप्रदाः स्वपातिनाहष्टानपापग्रहैः चैतज्ज्ञातां महादेवि राशिपशकगतेन ततः सर्वकर्माणि कर्तव्यानि तासां सिद्धि
प्रदर्शपते प्रवासी स्वस्य देहसंस्थस्तोत्थहसितस्तथा मालीजात्वलितश्चाम्बेरमितो नोष्टपदव तथोषितः कौटि
तस्य स्वस्य भोगकर्माश्रुशी मेषादिषु तदेशाशुजयस्तत्फलमुच्यते भगाः स्वास्थ्यमस्तिस्त्रिदृष्टिः विनाशिमरणेन
या हृतिनाशोरिपुविपृष्टिर्जयोस्मः स्वलाभः एवं क्रमेण देवेशि फलशुभं समासतः चैतद्वा समालोक्य
यत्कर्मकृते पुनः तस्य सिद्धिर्भविष्यामिति समं वरानने सत्यमेतन्महाभागे नवस्ते होराप्रकाशितम् गुह्याद्
गुह्यतरं गोप्यं गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ इति श्रीगुह्यतन्त्रयामले तत्रे कोहोराधिकारो नामाष्टमः पटलः ८ श्रीदेव्युवाच
भगवन्देवदेवेश पापांकाकितशोत्वर राशिचक्रमतो ब्रूहि परे कौतूहलं यतः पार्वत्या वचनं श्रुत्वा विहस्य
परमेश्वरः प्रोवाच वचनं देव्याः शृणु सर्वमशेषतः ईश्वर उवाच एवं राशिपरीतास्याः कर्तव्यासमरेतु धैः या
राशिः सम्भवे कालस्तत्रः कालो यमन्तकः नसत्रे राशिगणो ज्येष्ठस्मः स्यादविरुद्धतः स्वभावेष्टतः कृतान्तरः

२८

समरमाचरेत् रविराहुं कृत्वेमं दं कृत्वा हृद्गुपिष्टतः सन्मुखे च निशानाथं समरे भिमुखो भवेत् राहुलि
खितो ज्ञेया लक्ष्यां वेड्गतिः सदा शुद्धे राहुश्च नक्षत्र राहुश्चापर्ध्व यामिकः राहुः पलगतिश्चैव मासराहुस
थापरः नक्षत्रं तस्य राहुस्तत्रैषां लक्षणं भवेत् तिथिराहुः पक्षे यो मासे भवति वासरः एवं यात्राभिधा
वर्णे राहुणा परिकीर्तिते देवामसेन्नमंडधेसमतिर्यक्तन्थालिखेत् तत्राग्नेये भवेत्कोणे दकार तस्य स
म्मुखे हकारे वायुकोणे तत्कोणे वायव्ये नैऋत्ये नकारस्य स्थितिस्तस्याः सन्मुखे शाङ्ककोणगाः यकारव
र्णे श्रुततः पश्चिमाशागतो भवेत् यकारादीहकारान्ताः परमीशानकोणगान् समस्तख्यानि देवोते ङ ञ ण
ष्टकवर्जिताः ठकाराद्यास्थकारान्ता मास्यायां यालिखेत्ततः देवामुखइ सपर्यन्ते लिखेद्वा पतिथीक्रमात्
कपरा हृपदं यावत् प्रतिपन्मुखोत्तथा दर्शान्तांस्तथो सिपक्षसितपक्षतः कृष्णपक्षम् पूर्वे स्याद्वथकारादीम
कारपद्कोणगः आरभ्य विन्यसेत्तमुमायादेवोत्तमल्लके मसेन्वहृ चाथ देवो दीन्सा लोदेवाधिकहृये
घकारकोणगास्ततः तेथे वेदितव्यं भवेत् कृष्णपक्षे लिखेद्वाग्रथकारादश्च क्रतिक्रमात् प्रतिपद्दिवसादी
हकारं यावदङ्कवत् इत्थमत्र ककारस्य शुक्लप्रतिपदादयो यथा दृष्ट्वा शुभः संस्थमकारपूर्वे दिक्कृतम्
यथाम्यस्यामतिथिस्त्विदृष्टिसन्मुखे मन्तरम् अमायां शौरराववर्णौ कयो वायव्ये सन्मुखो देवें वलक्षणस्या

स्व॰ ट॰ २६

स्वमासः स्याधिद्वितो भवेत् तिथिवक्रेपि तत्रापि कोणानां नियमो हति समोर्ध्वतिर्यग्गा ग्रहोरेखोल्लास्वनराशि
व ग्रहे ग्रहे विनिवेश्यानि कायाह्नेतामनुक्रमात् तत्रापि शिष्यवहंम्याज्ञासः सेदर्शते पृथक् राहुवक्रद्वयम्
ग्रहायपरमकोणेन तिथिराहुर्विडोच्यते सूराणां समरेरेखायोजयसर्वसदर्शनात् येद्वारसंक्रमाणां तेविव
रेक्षिद्विकाम्बतः तथातिथिविभागेन मासांते दिक्रवतः पूर्वे द्वितीयादिभकास्तेनसमम्यते सितेनरे पीडे
शांख्यांवरेराहुस्तत्रस्थितानि विसर्जयेत् अष्टम्यायेन यथाकाले समाविष्टो समा

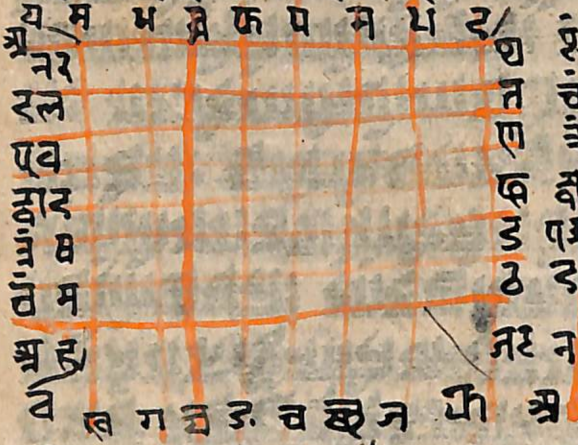

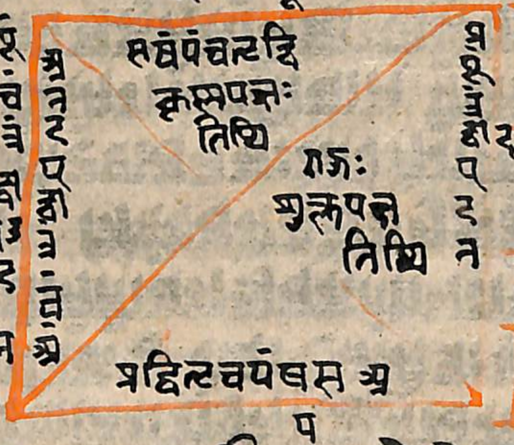
पनम् कौबेरीं भजते राहुः तदासापि बलीयसी शुक्लप्रतिपदादीनि अष्टम्य
तेन तथा विधि सेवते पश्चिमे राहुः तदासापि बलाधिका नवमे प्रथमे काले
तिपद्विरतिं वसेत् दक्षिणायाम् सो राहुस्तदा सम्यग्बलाधिका पूर्वस्यां राहु
सेस्थानात्पश्चिमासा हता भवेत् एवमेवाहु निज्ञेया तथात्मत्रापि कोष्ठयोः २
नि तिथिराहुश्चक्रम् कलपलेपि माहेन्द्र्यात्तृतीयस्यां ग्रहोष्टमः ३ देशिवित्रा
मनः सप्तम्यां मूलिनो दिशि दशम्यां धनदाशायां वायव्यां भूतवासरे शुक्लप
तेन वारुण्यां च तथा स्यां सप्तदेवसे नैन्द्र्यां च तथाष्टम्यां मे कादश्यां यमो कसि ॥

गात्रेषांपंचदशपंचमासेराहूदयोप्युक्तो पूर्वोदिग्मोपरोहमादेशाम्नोहरिनिनैन्तती एवमत्रगतस्माशांगतापरबले
जयेत सोमस्योदन्तिणेहमाहायमोक्षतमुत्तिरिशाम् वारुणोग्राम्निशोहस्यानैन्त्यमामीशगोचरम् याम्यायाम्नुते
पिं८२ देहमासाग्रेषांवायुगोचरम् ईशायमुवायुतिन्नतिसोमाग्निवरुणकाष्ठास मध्याह्नेयावद्देमोराहुल्लिखेत्ततोप
राह्नेव नदहन्तिपदिकाम्भतिप्रयातिराज्ञोपुनर्गच्छतीवरुणाग्निसोमनिंदतिशक्रानिलसौरिरुद्रजलादिषु प्रोक्तो
मुहूर्तेराहुर्हिनालिकमानगतिकश्च रोद्रःश्वेतामैत्रःसारभटश्चापिसावित्रः वैरोचनोजयोपिस्याश्चाभिजिद्व
रावणोथबलः स्यादशविजयोनेतोयमश्चवरुणोभगश्चेति एतेपंचदशास्युःसोमःकूरामुहूर्तोहि मध्याह्ने
भूत्वेमोभगवत्यामोदिनेसर्वम् निश्येवमेवचैतेमुहूर्तसंज्ञाभवेयुर्हि तत्रार्कयोगेरोद्रःसारभटोभूमिजेन
समवेतः श्रभिजिद्राहुयुक्तोदशवृदनःसोरसंगतश्चैव वलनामग्रहसंधिषुपंचमुहूर्तोहिनाशयेद्रा
हुः राहुदिग्गतियोगाद्ययेभिसंगमसमियात योक्तग्रहैर्मुहूर्तैस्तदयदिकैश्चैःसपत्रबलैः सर्वेनाशोफया
तामामाप्तेनेषतेभिमुखेः अत्रमुहूर्तस्तानेछायानेयाभवेद्यपदैःघटनेवतिघांहिदिनकररससायकवह्नि
नेत्रभूमैकि मध्याह्नेत्राघेरपराह्नयातिलोप्यतसेव छायस्याःपूर्वाह्नेपश्चिमविकस्यापराह्नेद्यादिमा
ताभवेदपिमध्याह्नेछायायाःशून्यम् ग्रहसंधिरेकविरतिस्समस्यारंभणाभवेत्कालः उष्टःसवर्जनीयोत्तसि

स्वः ष्टिः सर्वकार्येषु पूर्वोक्तभागो दिवसाधिपस्तथैव चांते दिवसेश्वरस्य षोडाग्रहाः स्युः परिवर्तनेन गच्छेति वारा
दः त्रिशिपंचमेन बालस्य यो भवेद्योगः क्रूरस्य दूरसैथिषु स्मिन्काले विनिर्दिष्टः कालिकस्य क्रमिमते अथ या
३:

30

ऐशान्यां कृष्णपक्षः सप्तमी	पूर्वां कृष्णा तृतीया	आग्नेय्यां शुक्लपंचदशी
कौबेर्यां कृष्णादशमी	ब्राह्मराहु चक्रम्	याम्यां शुक्लएकादशी
वायव्यां कृष्णचतुर्दशी	पश्चिमायां शुक्लचतुर्दशी	नैरृत्यां शुक्लदशमी

मागमे राहुः सूर्यः
प्राग्दिशु मर्हति स्यात्
भौमो वह्निदिग्गाः
स्थाने जीवो यमक
कुष्मतिः बुधो स्तो
दिशि स्वामी भार्गवो
वायुकोणेश्वरः सौरः स

नो मीरणाशेशः सोमो वोदग्दिग्गीश्वरः राहुरीशानकोष्टेशस्तथामत्र भावयेत् उदयेगमने वैव उसो स्तु शशि
विद्विषः उदेति प्रतिहाराहु दिंशि वारग्रहस्य दि यथार्कवारदिवसे पूर्वदिशुदयः किल सादस्य दिनसे
स्थाने च तत्कालिकसंस्थितिः सर्वस्यास्तु दितीयायानैन्त्रतीव यथादिशाम् स्तोदिशोव्रजेत्सोम्यां सोम्याया ३·

ऋतभुग्दिशम् आग्नेय्यांवारुणींगच्छेद्वारुण्याश्शूलिनोदिशम् एवमस्तदिवायामेयामार्धाष्टककल्पितः त्रि
शेषेवैवैपरीत्येनयायाद्देवग्रहोष्टमः तथाहिवायुककुभोथमेराजदिशंव्रजेत् प्रेतेशककुभोरौद्रीरौद्र्याश्चा
वुपतेर्दिशम् वारुण्याऋतभुक्काष्ठामाग्नेय्याधनदाश्रयम् कौवेर्याऐन्द्रंतेराशांनिर्ऋतेर्वासवींपुनः इम
मेषामतिर्यैयासितपक्षेकैविहिषः कृष्णपक्षेत्वमीगच्छेद्व्योमानुक्रमेणतु ऐन्द्र्यावायुदिशंगच्छेद्धनाशा
यायमालयम् याम्यायास्त्वसुरककुभैरौद्र्यावारुणमाश्रितम् वारुण्याश्चतथाग्नेयीमाग्नेय्याःसोमदिग्गता
म् ऐन्द्र्याश्चनिर्ऋतिदिशंतथात्वेषादिवागतिः निशायास्तुदिशंसौम्यांसौम्यायाऋतभुग्दिशम् आग्नेय्या
स्तुनःप्रावीक्ष्मेवेसूर्यवासरे दिवानिशिसितेपक्षेराहोःसञ्चरणंभवेत् अन्यस्मिन्नहवाराह्निवारायद्दिशो
भवेत् उदयोस्यगतिश्चैवक्रमायातायथोदिते यस्मात्समनेनयानश्चैतोऽहन्यात्तन्त्याविदिशम् यथापक्षेसिते
मार्याहन्याशनैन्द्रंताश्रितम् कृष्णपक्षेयथावासौम्याव्याहन्मीमतदिशम् सौम्यशीघ्रस्तयेविज्ञातो इनिलदिशं
पिमदर्पणे ग्रहार्थयामेगणनावन्नस्यातिकसंस्थितेः नसूर्येनतथाविमध्यमेयामसिद्धोदितम् ग्रहयोर्धया
मःसंधौचतथार्धकालिकोदयः वर्जनीयाःप्रयत्नेनसर्वार्थेषुविभीषणाः स्वर्भानुकालिकेनैवसहकृयामा
र्धसंधिगः भुंकेतुकालगणिकाद्धर्लतेषुविमानवैः वर्ज्यःकालिकवेलाक्रितयाभुक्तेतुनीयते आययेवो

स्व॰ दं॰ ३१

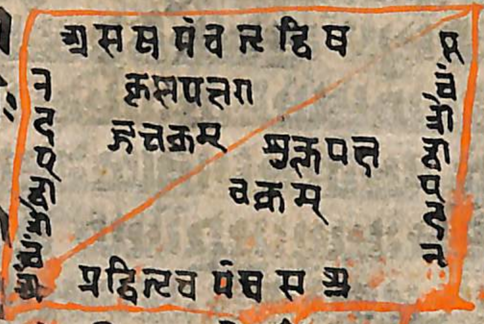
अपराह्लच्छायापदे ९८ दि ८ अभी दिः दि१ रवणदि १ गोत्रा ५	अपराह्लच्छायापद ९ दि ५ सवितादि २२ यमदि १६ अंतकदि ना	दि २ जयादि १२ भाग दि २ स्वेतदि १० वला छाया ३ अपराह्लच्छाया १९
दि६ वैरोचनादि स्क वरुणादि २ मेत्रःदि १ विजयः छाया २ अपरा छायान	सारभट्टः मुहूर्तराजचक्रम्	दि २ श्वेतदि १० दि ७ जया दि १५ भागः छाया २० अपराह्ले
दि १२ मेत्रःदि २१ वि जयादिशेनिर्ऋतेः व रुणछाया १२ अपरा ह्ने	दिनस्प्रभीदिः दि ११ राव दि ९ रावणः छाया १	दि ५ सावित्रदि १२ यमः दि ४ सारभटः दि १२ अंत कछाया ५ अपराह्नः

षष्ठगच्छेदष्टमांशलीनरवलति रविवारदिनेराहोः कुलिकेनस
होदयः अष्टयामोष्टमेकर्यार्द्धमीम बुधात्किवजीवश
क्रमितान्कोवक्रमेणपरिभावयेत् यामार्धे सप्तमेषष्ठे पंच
मेथ चतुर्थके तृतीयेद्वितीयेप्रथमे निशायामेवमेववविंश
दचटीदिनेरात्र्याणलिप्ताः सूचटिकास्तथा चत्वारिंशच्च पंचा
त्रियामार्धमितिवेदने यामार्धगान्ग्रहान्नष्टौराकेतान्प्रवति
दिशेत् पंचाशियमलोनप्लासमार्यैरगुणयेत्रिये एकदा
येनचैकान्तेयावद्भवतियावंति एवंकृतेहृदिदेवेशिघोराशिलिविभाजयेत् षष्ठ्यांमंडष्टसमये कुलिकस्यवरा
नने षष्ठिंशतिरवेः प्रोक्ताः पलाः पंचदशस्मृताः द्वाविंशांचंद्रवारेतचषकास्त्रिंशदेव तु अष्टादशकुजस्यो
क्ताश्चत्वारिंशच्चपंचच सोमस्यपंचदशचनालिकाः परिकीर्तिताः जीवस्यैकादशाख्याताः कलाश्चदश
पंचच सप्तमाराख्यशुक्रस्यत्रयःसौरेकीर्तिताः चत्वारिंशत्तथापंचचषकाः कुलिकस्यच वर्जनीयःप्रय
त्नेनसमयः सर्वकर्मसु अकः पूर्वंचटीद्वयंदिनयतिभुंक्तेस्यशेषतथाषड् संख्योपरिवर्तनैः प्रतिदिने ३१

शेषा ग्रहा भुंजते यद्वोस्मादनुयादिनेन कथितो भेदस्तु भुंक्ते विहस्तातथः फणिने त्वर्पयुग्मदिनः कालोप्यनेला
ह्वयः अर्काद्गुर्यथा किस्याद्वहज्ञाकुक्रोयथा निशि तथैषां परिदृष्टिः स्यात्षट्पंचगणनाक्रमात् अर्धयामिक
प्रतीतघटिकाराकुचक्रद्वयम् होरास्थानम् यनेतद्दनरस्मकः सोमोवास्तकिरुच्यते तलकः कुजरस्माकुः
कार्कीदः सोमजोभवेत् पद्मा गुरुस्थ्रविज्ञेयो महाजः शुक्रउच्यते शंवोमेदगतिर्ज्ञेयाः सप्तनागाग्रहाः क्रमा
त् ग्रष्टमः कुलिकोज्ञेयो राहुः क्रूरग्रहोभवेत् यामार्धभोगिनः सर्वेग्रहस्तेपरिकीर्तिताः नवषोडशमध्या
स्तुवतरोमोस्ततस्यच वषकोद्दावुधस्याद्दोवेदस्याष्टौतमध्यमाः सोरस्यांतात्र्यतष्वद्दिर्मध्याप्र्य षषकेग
रोः घटिकाद्वितयं सार्धं कविज्ञेयापिदृश्यते दिनयायावमातेयाषष्टात्वष्टक्रमेणतु सौरहोरावसकलाकु
लिकस्यवरानने सावेलावर्जनीयास्यात्सर्वकार्येषुयत्नतः कुलिकस्योदयस्यैतत्कथितंतववार्वति नागा
दयलत्तणम् पलराकुद्वयं ह्यापिदर्शनेपरिदृश्यते लाघवेन विनिर्दिष्टः स्वरादिपरिचिंतने रेवास्थितः
सोविसस्याद्वतरस्माप्नतदिशाम् ग्रवमध्येभवेद्द्वावावह्निवायुदिशोः किल सूर्यान्तरदिशोलत्रक्रुसपत्त
विनिर्दिशेत् पश्चिमायाम्यकरुभोः शुक्लपत्ततथा सति सूर्यचंद्रदिनेवह्निवायोर्नैऋत्यवासवम् प्रतिप
त्क्रमतः प्रावांतिथयो यावदष्टमी नवम्यादौचसौम्यायांयावत्पूर्णेंदुहल्लतः प्रतिपद्दिवसाद्दर्धं यावत्स्याद

स्व· द· १२

ष्टमीदिनम् तावद्दृक्केः समाविष्टो जलेशायाविशेषतः १ एवंशुक्लाष्टमीपश्चात्पूर्णिचेद्समापनः राहुर्वे
मतियोहस्मादिशौवैश्रवणालयाम् एवंविज्ञायदेवेशियावयुद्धंसमाचरेत् शूलचक्रेणदेवेशिरविराहु
दिशोः फलम् यथाचरनिराहुः स्यात्तथाराहुमन्त्रार्कजः यस्मिन्राशौरविर्मासे सोल्काराहुफतः किल
अत्रएवात्रतिदिशोरविराहुः प्रकीर्तिते पूनहर्विदितेचक्रमिदमस्मिन्निरूपितं स्वोदयेषुत्रभवेदन्यथैवासफल
तणम् उर्ध्वरेखात्रयेसमेतिर्यग्रेखात्रयेतथा
रेखांतेषुन्यसेद्राशीन्वर्तमानेसमास्थितेः
ग्रहोद्यान्दक्षिणेचैषांमीनवृश्चिककर्कटः
याम्यायांसव्यतस्तेषांकन्याहृषमकरास्तथा
सव्यतोः पश्चिमस्यांतुतुलाकुंभमिथुनास्तथा

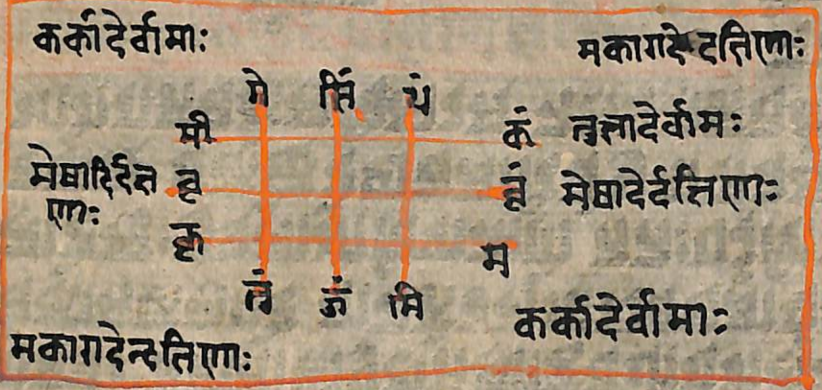

गेग २ दिरो	दि ना २ पे श्रा	आमोरि १ ग ४	गेगा दि ४ ग ४	पेश्या दि १ ग ७	आमो दि २ ग ६
कौ च दि ५ ग ८ ग ५	शुक्रप क्षः	आजीवा १४ दि ४	कौ च दि २ दि ७	कृसप क्षः	य ज दि १ ग ५
वास्ता न दि न	हांम दि ५ ग ५ शुक्ल	रेन ह दि १ ग ६	वा श दि २ ग ६	वा शु दि ५ ग १	नेबु दि न ग ८

स्कन्मेषतुलौसिंहकुंभौधनुर्मिथुनाविति अनेनांगेपूर्वसंस्थिमायस्मगदक्षिणतः पुनः पापदृष्टेनदृष्टेश्चवौ
येनैतेषुकृर्वते सामगास्तदृशास्ततिद्वादशनाम्नदेहतः सदृष्टौचपुरस्थौचवनाराः पृष्ठगाः शुभाः य
थामेषसर्पेचास्थायन्वोकुंभकगस्तथा यथाचवृश्चिकः कन्याहृषोमीनस्तथात्मकः क्रूरादक्षिणगाः

32

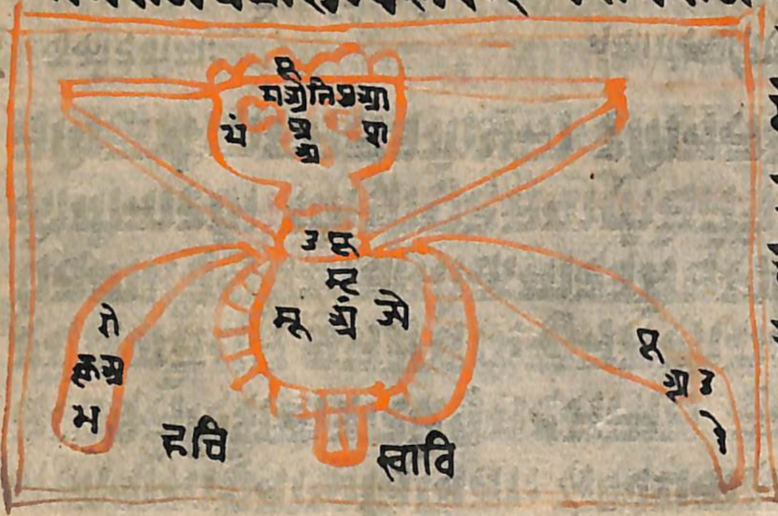
शाखावामापूर्वनास्त्रनिर्मिताः सौम्ययाम्यराशौवादक्षिणेक्रूरसंस्थिताः यस्मसंग्राममध्येसमपवाजयेकपि
बलाबलेदिशेषाज्ञटदेषुसदसत्यच बलनामूर्णिफलदोबलहीनोसदामतः वक्रेस्मिंस्त्रिशूला(खे)स्यो
दयेनवध्येयम् शुजहृषमिथुनकुलीराः पंचमनवमैःसहस्रम् पूर्वसंपायाम्यायोवाकृष्णमुक्तस्तव नव
पंचमाभवेधुर्यषांचामीक्रमाद्वमेषस्तिंहयनुषीहृषसकन्यातथामकरः तुलस्यकुंभोःकर्कटसहृश्चि
कोमीनाइति ॥ इतिश्रीयुद्धजयार्णवेतंत्रेराहुचक्रनिर्णयोनामनवमःपटः ९ श्रीदेव्युवाच ॐभगवन्स्रो
तुमिच्छामिराहुनलत्रगोपुना इतिनत्तत्रविन्यासःफलानिववादाशुमे ईश्वरउवाच शृणुदेविसमासेनय

त्याचादितोसुरम् नत्तत्राणिगोप्य
राहुःशृणुपार्वतितत्वतः नत्तत्रेसंवि
विंशेसाहराहुस्यसमरागमे राहुः
स्वेरादयायुक्तोमस्तनासदशःकिल
क्षतेयत्रस्थितोराहुलदसासेनपी
ड्यते देहाग्रयोरूभेदेवततोसंताप

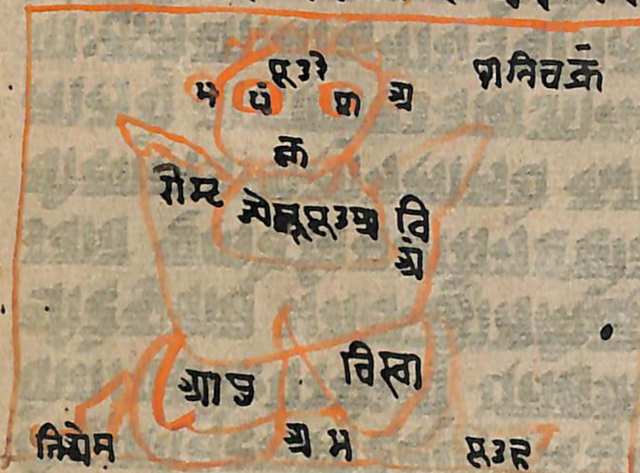
स्व॰ द॰ ३३ येमतः ततोनाम्नाप्रदंतस्योर्द्ध्वेवंधायगदायभेनाम्नाग्रमेस्ततोर्द्धेचनलवेप्रीतिरेस्मृते तत्पश्चोनयनस्योर्द्धेस
र्वकामफलप्रदे वामकुंडलग्रामग्रचवार्यथ्यनवये दक्षिणेकुंडलेवाथचहार्यथोपलब्धये तत्रपंचल
लाटेस्थः प्रवलाभादिशान्मणे ततःपरंशिरस्येकम हृतस्यानलब्धये चिबुकेपरतःस्येकमत्रपानोपधा
टकम् वक्त्रस्थेदेष्यचत्वारिवेधुनाशवधायच अथसवगतिर्भानोविन्यसेदत्रमामिति एवमेवमहा
भागराजवक्रमविस्तरम् नरसत्रराजचक्रं देव्युवाच भगवञ्छ्रोतुमिच्छामिसौरचक्रंयथास्थितम् कथ

नरविन्यासःफलानिचवदाप्रभो ईश्वरउवाच शृणुदेवि समा
सेनयत्वयाचोदितोस्म्यहम् नरसंज्ञोमेत्रयंसौरः शुभाशुभफल
प्रदः तथापिचिंतयेद्दक्षसौरस्थंसमराममे लाभालाभेविवादे
चमैजीवितेमरणेतथा प्रतिमांविन्यसेदादौवासरंतत्रविन्यसेत्
चर्तमामस्यमध्येतस्यहृदयेचतुष्टयम् पादयोःषट्केवाम
वतकंपंचवलसि नेत्रयो[illegible]न्यसेन्नत्रिंशाणिहिगुह्यकेन्यसेत
एकमात्रविन्यसत ततःफलनिरूपणम् नानाविधानिदुःखानिव ३३

वके

कस्थे च पृष्ठे धनम् मस्तके हृत्स्थगते लाभो विजयो बंधुसंगमः पादस्थैः स्थानविध्वंसो देहव्याप्तस्तु लयः तयो
रस्मिन् यो लाभश्रीप्राप्तिर्धर्मसंचयः नेत्रयोः परमा प्रीतिर्विज्ञानो संचयस्तथा स्कंधे शत्रुविनाशश्च मूर्ध्नि
गुप्ते महद्भयम् आस्ये नैवेद्यविध्वंशो कलहस्तु सत्तैः सह एवं चारगतैर्देवि सौरवक्रस्थितैः शुभैः सव्याव
रति गुप्ते तु गुप्तान्न पीडितैः फलम् ईक्षणं देवहस्त्याने हृत्कोड़ाश्चामतः करे नवस्तु पादयोर्याति पादा ह
तिरणे करे न तत्र प्राणि चरेन्मे दोहस्ता हृकुंभ पापातितिह इति सौरवक्रम् एतच्चक्रं समाख्यातमपरं कथया

मिते पक्षीचक्रं महादेवि सद्यः प्रत्य
यकारकम् आख्याहि गरुडाकारं त
त्र भानि न्यसेत् क्रमात् यत्र सूर्यः स्थि
तो भे स्यात् तं वक्त्रे निवेशयेत् श्च
शिवरणवो द्वे विदृ भं नेयन योः स्थिते
शिरसि त्रीणि भान्येवं पं च वक्षसि विन्य
सेत भम्पशपार्वयोर्न्यस्य ततः फल

स्व॰ दं॰ ३५

तिद्रूपत्वं वदनस्येदे हृषीत्ञ विघ्नं पदगते भवेत् नेत्रयोरर्थलाभस्यात्कर्णयोश्च वधोध्रुवम् वक्षस्येः ह्रीसमा

योभाः पतत्येः परमे भयं एतच्चक्रं महादेवि सद्यः प्रत्ययकारकम् कथितं तव देवेशि किमन्यत्परिपृच्छसि

श्रीदेव्युवाच भगवंच्छ्रोतुमिच्छामि विष्टिचक्रे महेश्वर किंप्रमाणा स्थिता सा का कर्मनामासा वद प्रभो ईश्वर

उवाच शृणु देवि समासेन पृष्टोहं यत्त्वया प्रिये श्रेष्ठेत विष्टयः प्रोक्ता नामद्रूपा महाबलाः संग्रामे सर्वेषा

वीतस्यालज्वालानलालये कराला चेंद्रकाष्ठायां महाघोरा शादिग्पते विष्टिश्च सौम्यकाष्ठायां महाजिह्वा वि

लालये वारुण्यां च उवाच ज्ञा महामारी मयातगा कालजिह्वा तयाम्यायां मित्येता विष्टयो च्चव नामात्रर

पाः कर्त्तव्याः साधनाय यत्र वर्तिताः हलेत्तीया समम्यां दशम्यां भूतभूषणे चतुर्थ्यां च तथा पूर्ण्यां मेकाद

श्यां मपि क्रमात् एतादिशो नगंतव्या विष्टीनां सम्मुखायतः सम्मुखं र्याच्च विघ्नार्थं तद्दिशासंस्थितो नुव

ज्वालायां ज्वरसंतापशोषहाहावानलक्रियाः लंभयेद्धाकरालायां हीतिनो पा मर्त्तवीगतिम् मोहं समयश्चेत्

मातां महाघोरा क्लिसापयेत् विग्रहं रिपुदेशादौ विघ्नाख्यायां च कारयेत् सर्वं सम्बोपसंहारं कालजिह्वा

दिने पि च एतत्ते सर्वमाख्यातं विष्टिचक्रे वरानने वर्जनीयाः प्रयत्नेन सर्वकार्येषु विष्टयः इति विष्टिच

क्रम् श्रेयेइन ``` सर्वं स्वाङ्गगवभूव भाषितम् नामान्तरेण पूर्वेणादिक्कालपरिवेदनम् सर्वावयो ल ३५

रैशादिक् स्थिता

पश्चिमां तथा

34

ईशानीमहावो सप्तमी	पूर्वेकात्तात् तीयासप्तम्योः	आग्नेयोन्त्या त पंचदश्यां
उत्तरे विष्टः दशम्यां	विश्विचक्रम्	दक्षिणेक्राल जिह्वापञ्चद श्यां
महाजिह्वाय येचतुर्दश्यां	पश्चिमेवउवा भुत्वाचतुर्थ्यां	नैऋतीमहामा रीअष्टम्याम्

यांपंचनथायरलवाभिधान् तथाशषसहाक्षांनेक्रमादित्वष्ठमति
पेत् नामालरेस्वरगतेप्रतिपन्नवमाहनी कवर्गगेचकाष्ठायांद्विती
यादशमीतथा चवर्गगेचकाष्ठायांतृतीयैकादशीतथा टवर्गगे
चकाष्ठाचचतुर्थीद्वादशीतिथी तवर्गगेचसौम्यायांपंचमीचत्रयोद
शी पवर्गगेचकाष्ठासुतिथीषष्ठीचतुर्दशी दिक्स्थायरलवस्थापि
सप्तमीपंचहृष्णपि एवंशषसहेषुस्यादसेकाष्ठदिक्तथा अकारा
याहकारांतायेयेस्युर्मातृकाततः अष्टौवर्गास्मसेहित्वप्राच्यादिषुप्रक्रमात् एवंसंख्यादिवर्णाःस्या
यसांकक्रमविविष्टितः पुष्पुत्नसोत्नुन्यलादितत्रस्थोजयतिद्विषः इतिनामात्तरादिककालचक्रम् स्वत
वरणातलोष्टोगृष्टहल्लोनमांगेस्पृशतियद्दिकराग्रमंस्कटांसको
वामवदतिशुभशाहूवाततःसिद्धिहेतुः . . . . नो
सस्वरगणनोकाःसंकलितादिगुणितानेयाः अभिधानवर्णसंख्या
संकलिताकथितःपरतःभागापहृतःकार्यःस्त्वकालगतस्वरांकेन

ऐशान्यांतवर्ग अष्टमी	ऐन्द्र्यांपवर्गः प्रतिपन्नवमी	आग्नेय्यांकवर्गः द्वितीयादशमी
उत्तरये वर्गः सप्तमीपञ्चदशी	नामालरच क्रम	याम्येचवर्गः तृतीयैकादशी
वायव्येपवर्गः षष्ठीचतुर्दशी	वारुण्यांगवर्गः पंचमीत्रयोदशी	नैऋतीटवर्गः चतुर्थीद्वादशी

त

स्व॰ उ॰ ३५

35

शेषांकोयोत्रसंतानंदेकसंख्यानकोभवेद्वीरः चौरस्यायानमत्रज्ञेष्टक्रमसंख्येयात्रविद्धःचौरपरिज्ञानम्
मात्रालरपरिमाणप्रश्नेसंगरत्वमीलयेत्सोब्धिम् समविभक्ताकृतालब्धविशेषेत्रपंचगुणे प्रक्षिप्यात्रि
विभक्तेकृताशेषेचतत्रयद्भवति एकाद्यैर्विज्ञेयंस्वगंमत्स्यस्मातलक्रमतः लककापरिज्ञानम् स्वरो
दयत्रदेवेशिसंप्रदायोविधीयते येनविज्ञानमात्रेणनिस्संदिग्धंभवेत्प्रिये कगा `` नेसंवादलेषा
भवतिपार्वति तस्मात्सर्वाणिसंवीक्ष्यतेषांवक्रफलंवदेत् पृष्टस्त्वदेववक्त्रव्याख्यातिसंदिग्धेनचेतसाम्
`` नकोप्यस्यचक्रस्यकालचक्रस्यपार्वति तथावकहृड्डाख्यस्यसिंहासनगतस्यच श्रायचक्रस्यचतथा
लताचक्रस्यसुंदरि यथाफलविशेषेणफलदंत्तुगणाविके इत्येषकथितःसर्वःस्वरोदयविनिर्णयः
त्रयोदशशतानामत्रनामउदीरितम् रहस्यंपरमंचैवसर्वसंशयनाशनम् सिद्धःकुर्वलयाख्योवाभक्ति
मात्नृषभध्वजे तेनस्वरोदयंशास्त्रंमर्त्यलोकेवतारितम् स्वरोदयंमहाशास्त्रंपार्वतीशिववल्लभा त्र
नामहेश्वरंसाबाभ्याभुतकारयेदिदम् श्रवणंसिद्धिमायातिकार्यंकर्तुंरभीप्सितम् विस्तरेणदिति
दृष्टंतत्रैगु[illegible]नयार्णवे इत्येवंकथितंसर्वस्वरोदयविनिर्णयम् रहस्यंपरमंदेविसर्वसंशयभेदनम्
शत्रुहस्ततेरंगृहंसगोपनीयंप्रयत्नतः नदेयंपापशीलायकूरकर्मरतायच श्रुनास्तिकायाभक्तायस [illegible]

पुद्गलकरायच दातव्यमेतद्धेवेशि सत्यं परमदुर्लभम् इतिश्रीगुह्यजयाख्येतंत्रेविविधचक्रनिर्णयप
टलोनामदशमःपटलः १० समाप्तंचेदंस्वरोदयशास्त्रम् शुभम्

३९

२८५

36

~~११९८~~

पत्रसंख्या ३०